

W NUMERZE

Oświadczenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 12 kwietnia 2005 roku.....	2
Informacje	3
OŚWIADCZENIE Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 15 marca 2005 roku.....	4
Rola i powinności mediów publicznych w okresie kampanii wyborczej.....	6
Stanowisko Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 18 stycznia 2005 roku w sprawie upowszechniania przez nadawców informacji, dotyczących działalności organizacji pożytku publicznego	7
Strategia państwa w dziedzinie mediów elektronicznych.....	8
Telewizja Polska o swojej misji publicznej	16
Działalność międzynarodowa KRRiT	20
Ministerialna Konferencja Rady Europy na temat polityki w dziedzinie mediów masowych.....	20
Deklaracja Polityczna VII Konferencji Ministerialnej Rady Europy	20
Plan działania.....	21
Uchwała na temat mediów na Ukrainie.....	25
Posiedzenie Grupy wysokiego szczebla złożonej z organów regulacyjnych w dziedzinie radia i telewizji	29
Komunikat.....	30
Wizyta Litewskiej Komisji Radiofonii i Telewizji.....	32
Działania KRRiT na rzecz współpracy polsko-ukraińskiej.....	34
Przegląd wydarzeń międzynarodowych.....	36
Ustawa z 21 kwietnia 2005 roku o opłatach abonamentowych (Dz.U. Nr 85, poz. 728)	40
Decyzje	42
Uchwały	46
Zarządzenie Przewodniczącej KRRiT z dnia 28.04.2005 roku w sprawie likwidacji gospodarstwa pomocniczego „Biuro Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska”	47
Bibliografia zawartości Biuletynu za rok 2004	48
Posiedzenia KRRiT.....	54

**Oświadczenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
z 12 kwietnia 2005 roku**

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraża najwyższe uznanie dla polskich mediów za godną postawę, wyjątkowe zaangażowanie i stworzenie niezwyklej atmosfery, dzięki czemu mogliśmy wszyscy oddać hołd Papieżowi Janowi Pawłowi II.

Dzięki mediom i odpowiedzialności dziennikarzy, nasza uwaga skupiała się na tym, co naprawdę było w tych dniach najważniejsze.

Media wykonały olbrzymią pracę, którą z pewnością doceniają widzowie i słuchacze.

Ten niezwykle przekaz, w klimacie porozumienia i pojednania, wyjątkowej zadumy, wrażliwości i głębokiego poczucia wspólnoty sprawił, że Polska i Polacy mogli w sposób szczególny i godny towarzyszyć Ojcu Świętemu podczas Jego zmagania z ciężką chorobą, jak też przeżywać w atmosferze refleksji, zadumy i wspomnień okres żałoby po śmierci Jana Pawła II.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraża przekonanie, że to świadectwo odpowiedzialności dziennikarzy przetrwa i będzie służyło w jak najlepszym wypełnianiu służby dziennikarskiej.

Przewodnicząca
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Danuta Waniek

INFORMACJE

Zmiany w składzie osobowym KRRiT:

- 19 stycznia 2005 roku Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski przyjął rezygnację Włodzimierza Czarzastego z funkcji członka Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Na nowego członka Rady powołał Annę Szydłowską-Żurawską, dotychczasową dyrektorką Departamentu Prezydialnego KRRiT. Pani Anna Szydłowska-Żurawska będzie pełniła tę funkcję do czasu mianowania przez Prezydenta RP nowego członka KRRiT.

- 21 kwietnia 2005 roku Sejm RP nie wybrał nowych członków KRRiT na miejsca Jarosława Sellina i Juliusza Brauna, którym właśnie skończyły się kadencje. Będą oni pełnić swe funkcje do czasu wyłonienia nowych członków KRRiT.

- 6 maja 2005 roku Sejm RP dokonał wyboru dwóch nowych członków KRRiT. Zostali nimi Andrzej Kneifel, zastępca dyrektora ds. programowych TVP3, oraz Andrzej Zieliński, były minister łączności.

11 marca 2005 roku w Sejmie RP odbyła się debata o sytuacji w polskich mediach elektronicznych. Informację w imieniu rządu składała Agnieszka Odorowicz, sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury. Przewodnicząca KRRiT Danuta Waniek w swym wystąpieniu scharakteryzowała stan mediów elektronicznych w Polsce i odniosła się do najważniejszych problemów tego rynku. Szczególnie mocno podkreśliła zasadnicze rozbieżności ustrojowe pomiędzy dotychczasową praktyką kształtowania rynku poprzez decyzje koncesyjne KRRiT a ocenami tej praktyki dokonanymi przez NIK po kontroli procesu koncesyjnego. W swoim wystąpieniu Przewodnicząca KRRiT poświęciła sporo miejsca koncepcji zrównoważonego zarządu i rady nadzorczej TVP oraz problemom codziennej praktyki i próbom zawłaszczenia Telewizji Polskiej przez określoną opcję polityczną. Wśród omówionych spraw bieżących w wystąpieniu tym znalazła się obszerna informacja o przygotowywanym przez KRRiT projekcie strategii państwa w dziedzinie mediów elektronicznych.

13 kwietnia 2005 roku w siedzibie KRRiT miało miejsce spotkanie Przewodniczącej KRRiT dr hab. Danuty Waniek z Ministrem ds. Mediów i Dziedzictwa Wielkiej Brytanii – Lordem McIntosh of Haringey.

Podczas spotkania obie strony wymieniły uwagi na temat przyszłości europejskiej polityki audiolowizyjnej, w związku z przygotowaniem Wielkiej Brytanii do objęcia Prezydencji Unii Europejskiej w drugiej połowie tego roku. Przedmiotem dyskusji były w szczególności kwestie związane z procesem rewizji Dyrektywy „O telewizji bez granic”.

11 – 13 maja 2005 roku w Sarajewie odbyło się posiedzenie EPRA (europejskiego stowarzyszenia zrzeszającego odpowiedników KRRiT). Podczas posiedzenia dokonano wyboru nowych władz EPRA, i skład których weszła Izabella Chruślińska – dyrektorka Departamentu Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą KRRiT.

17 maja 2005 roku senacka Komisja Kultury i Środków Przekazu rozpatrywała roczne sprawozdanie KRRiT. Przedstawione sprawozdanie i informacja uzyskały pozytywną opinię Komisji. Za przyjęciem Sprawozdania KRRiT głosowało dziesięć senatorów, jeden wstrzymał się od głosu, nikt nie głosował przeciw.

OŚWIADCZENIE
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
z dnia 15 marca 2005 roku

Ustawa o radiofonii i telewizji zobowiązuje Krajową Radę Radiofonii i Telewizji do kontroli przestrzegania przez nadawców przepisów, chroniących młodocianych odbiorców mediów elektronicznych przed szkodliwymi dla nich programami oraz określa odpowiedzialność prawną nadawców. W praktyce Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji najczęściej ogranicza się do zwrócenia uwagi nadawcom na popełnione błędy w prawidłowej klasyfikacji audycji do emisji i wzywania ich do zaniechania działań sprzecznych z prawem. W przypadkach skrajnych nakładane są kary pieniężne. Dotychczas metoda ta na ogół była skuteczna: nadawcy zobowiązywali się do staranniejszego doboru i kwalifikacji emitowanych materiałów.

W ostatnim czasie obserwujemy jednak próby rozszerzenia przez nadawców granic, określonych w ustawie o radiofonii i telewizji w zakresie ochrony dzieci i młodzieży przed treściami szkodliwymi. Coraz częściej w czasie objętym ochroną są emitowane audycje, których pora emisji powinna zgodnie z prawem przypadać po godzinie 23.00.

W związku z powyższym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji oświadcza, że nie wyraża zgody na samowolną liberalizację w praktycznym stosowaniu przepisów ustawowych, dotyczących obowiązku ochrony nieletnich odbiorców programów, a w szczególności zasady czasu objętego ochroną. Jeśli okaże się to konieczne, Krajowa Rada będzie zmuszona częściej, niż było to dotychczas, nakładać kary pieniężne na nadawców nieprzestrzegających przepisów określonych w art. 18 ust. 1-5b oraz ust. 6 ustawy o radiofonii i telewizji, a także do szerszego uwzględniania płynących stąd wniosków przy procesie udzielania i rozszerzania koncesji. Krajowa Rada podkreśla, że stosowanie oznakowania „tylko dla dorosłych” nie zwalnia nadawcy z obowiązku umieszczenia audycji w odpowiednim paśmie czasowym.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji otrzymuje w ostatnim czasie w tej sprawie wiele skarg od osób indywidualnych, jak i organizacji społecznych. Autorzy listów podkreślają, że nadawcy zarówno koncesjonowani, jak i publiczni, naruszają przepisy ustawy o radiofonii i telewizji poprzez emitowanie w czasie objętym ochroną, to jest między godz. 6.00 a 23.00, obrazów drastycznych, scen przemocy i gwałtu, a także używanie wulgarnej języka oraz propagowanie zachowań sprzecznych z dobrymi obyczajami i ogólnie przyjętymi normami moralnymi.

Skargi odnoszą się do filmów fabularnych (np. seriali jak „Fala zbrodni”, serial emitowany w Telewizji POLSAT, czy „Glina” – w TVP 1), audycji typu talk show (np. z cyklu emitowanego w Telewizji TVN „Rozmowy w toku” – „Mój pierwszy gejowski raz” na temat inicjacji homoseksualnej dzieci w wieku szkolnym, czy „Ona mi płaci” na temat kulis „zawodu” męskiej prostytutki), reality show, ale także filmów dokumentalnych czy paradokumentalnych. W czasie objętym ochroną pojawiają się również audycje publicystyczne i dyskusje z udziałem publiczności podejmujące tematy przeznaczone wyłącznie dla widzów dorosłych. Także w audycjach informacyjnych obserwować można zjawisko brutalizacji przekazu: coraz częstsze staje się epatowanie widza drastycznymi zdjęciami z miejsc konfliktów zbrojnych, wypadków i katastrof, zdjęciami, które nie wnoszą nic w warstwie informacyjnej, zaś ich jedynym zadaniem jest fałszywie rozumiane „urozmaicenie” relacji. W tym miejscu należy przypomnieć głosy potępienia, jakie zostały skierowane przez dziennikarzy po opublikowaniu przez jedną z gazet zdjęć zabitego w Iraku Waldemara Milewicza. Niestety dziennikarzom brakuje tej refleksji przy pokazywaniu anonimowych ofiar tragedii.

Krajowa Rada przypomina też nadawcom o potrzebie zwrócenia uwagi na sposób umieszczania reklam w pasmach sąsiadujących bezpośrednio z audycjami dla dzieci i młodzieży. Praktyka stosowana przez nadawców często nie uwzględnia niebezpieczeństwa niewłaściwego odbioru reklam przez małoletnich widzów.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zwraca się z apelem do wszystkich nadawców o dobrowolną autoregulację zasad działalności reklamowej, której odbiorcami mogą być dzieci. Za pierwszy ważny krok w tej dziedzinie Krajowa Rada uznaje „Kartę zasad”, przyjętą przez CANAL + CYFROWY w czerwcu 2004 roku.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, dzieląc wyrażane w skargach kierowanych do KRRiT zaniepokojenie opinii publicznej przypadkami nieprzestrzegania przepisów, dotyczących ochrony małoletnich widzów, widzi konieczność zaostrożenia stosowanych w tej dziedzinie sankcji. Polityka prowadzona w tym zakresie przez Krajową Radę jest zgodna z wolą ustawodawcy, który nowelizując

ustawę o radiofonii i telewizji w ubiegłym roku zaostrzył przepisy, dotyczące ochrony małoletnich odbiorców telewizji, zobowiązując nadawców do oznaczania audycji lub innych przekazów odpowiednim symbolem graficznym informującym o ich przeznaczeniu dla danej kategorii wiekowej (art. 18 ust. 5b i 6). Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji informuje, że w najbliższym czasie, po zakończeniu konsultacji ze specjalistami z ośrodków naukowych zajmujących się skutkami odbioru mediów, wyda rozporządzenie regulujące te kwestie zgodnie z nowym stanem prawnym. Podejmowane w celu lepszej ochrony małoletnich widzów działania KRRiT są zgodne z polityką Unii Europejskiej, wyrażaną m.in. w takich dokumentach, jak rekomendacja na temat ochrony niepełnoletnich przed programami pornograficznymi przyjęta przez stały Komitet ds. Telewizji Ponadgranicznej w czasie obrad 11-12 października 2004 roku oraz propozycja zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej w sprawie ochrony nieletnich i ludzkiej godności, przedstawiona 30 kwietnia 2004 roku.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraża nadzieję, że w działaniach zmierzających do uczynienia mediów elektronicznych bardziej przyjaznymi i bezpiecznymi wezmą udział wszyscy nadawcy telewizyjni.

Przewodnicząca
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Danuta Waniek

Rola i powinności mediów publicznych w okresie kampanii wyborczej

W związku z ogłoszeniem kalendarza wyborczego przypominamy list, jaki 13 stycznia 2005 roku Przewodnicząca KRRiT Danuta Waniek skierowała do władz Spółek radiofonii i telewizji publicznej.

Prezesa Zarządu
Przewodniczący
Rad Nadzorczych Spółek
radiofonii i telewizji publicznej

Pełniąc swą służbę publiczną, radiofonia i telewizja winny dostrzegać wydarzenia istotne dla społeczno-politycznego życia kraju oraz relacjonować je w sposób bezstronny i zapewniający dobre imię mediów publicznych. Do ważnych wydarzeń w rozpoczętym właśnie roku 2005 należeć będą z pewnością czekające nas kampanie wyborcze.

W trosce o ich rzetelne relacjonowanie w mediach publicznych i w oparciu o art. 213 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 21 ust. 2 pkt 1 – 4 ustawy o radiofonii i telewizji apeluję do Państwa o właściwe przygotowanie tych kampanii w mediach publicznych oraz zwrócenie szczególnej uwagi na bezstronne relacjonowanie wydarzeń politycznych, mających miejsce w okresie przedwyborczym tak, aby jak najpełniej został zrealizowany obowiązek dostarczania widzom i radiosłuchaczom obiektywnej informacji.

W oparciu o dotychczasowe doświadczenia apeluję do Członków Zarządów oraz Członków Rad Nadzorczych Spółek radiofonii i telewizji publicznej o wstrzymanie się z kandydowaniem do Sejmu lub Senatu RP w sytuacji, gdy jednocześnie na organach, których jesteście Państwo reprezentantami, ciąży odpowiedzialność za realizację misji publicznej. W przypadku podjęcia decyzji o kandydowaniu apeluję o złożenie rezygnacji ze stanowiska w organach spółek publicznej radiofonii i telewizji. Taka klarowna postawa z pewnością dobrze przysłuży się budowaniu wiarygodności mediów publicznych i przyczyni się do wzrostu ich autorytetu, jako nadawcy bezstronnego, działającego w interesie obywateli.

Z wyrazami szacunku

Danuta Waniek

**Stanowisko Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
z 18 stycznia 2005 roku
w sprawie upowszechniania przez nadawców informacji, dotyczących działalności
organizacji pożytku publicznego**

Przepisy obowiązujące od 1 stycznia 2004 roku pozwalają podatnikom na przekazywanie 1% należnego podatku na rzecz wybranej organizacji pożytku publicznego. Rozwiązanie to, odwołujące się do świadomej decyzji każdego obywatela - płatnika podatku od osób fizycznych - stanowi jedną z ważnych form finansowania działalności służącej dobru wspólnemu, a jednocześnie sprzyja szerokiemu zaangażowaniu w taką działalność.

Informowanie o tej możliwości, nowej w polskim systemie prawnym, stanowi ważny element edukacji obywatelskiej, której upowszechnianie jest ustawowym obowiązkiem radiofonii i telewizji.

Przypominając o tym obowiązku, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji:

- zwraca się do wszystkich nadawców o upowszechnianie informacji, dotyczących działalności organizacji pożytku publicznego. W okresie sporządzania zeznań podatkowych ważne jest zwłaszcza informowanie o możliwości przekazywania na rzecz tych organizacji części należnego podatku;
- zwraca się do jednostek publicznej radiofonii i telewizji, by wykonując zobowiązania, w szczególności wynikające z przepisów art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy o radiofonii i telewizji, uwzględniły w programach audycje informujące o działalności organizacji pożytku publicznego, w tym o zasadach finansowania działań tych organizacji z odpisu podatkowego i sposobie przekazywania dla tych organizacji pieniędzy z odpisu podatkowego.

Jednocześnie, przypominając o szczególnych zobowiązaniach mediów publicznych w dziedzinie kształtowania postaw obywatelskich, KRRiT zwraca się do Telewizji Polskiej SA, Polskiego Radia SA oraz spółek radiofonii regionalnej o szerokie informowanie, a także okazywanie wsparcia dla różnych form mecenatu i wszelkich inicjatyw wspierających działalność charytatywną, edukacyjną i kulturalną.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przypomina, że ustawa o radiofonii i telewizji wprowadza ograniczenia dotyczące jedynie audycji sponsorowanych. Nadawca - samodzielnie kształtując program - może bez ograniczeń uwzględnić w programie informacje dotyczące osób i instytucji, które inicjują, organizują, sponsorują lub w inny sposób finansują wydarzenia artystyczne, akcje edukacyjne, charytatywne itp. Zwłaszcza w przypadku wydarzeń o dużym znaczeniu społecznym, pełna informacja, zgodnie z ustawowym obowiązkiem rzetelnego ukazywania wydarzeń i zjawisk, powinna obejmować również wskazanie sposobu i źródeł finansowania tych wydarzeń.

Przewodnicząca
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Danuta Waniek

STRATEGIA PAŃSTWA W DZIEDZINIE MEDIÓW ELEKTRONICZNYCH

Dwa zadania

- To Pan ma zreformować całą radiofonię i telewizję w Polsce? Przecież to ogromne wyzwanie. Trudno sobie nawet takie zadanie wyobrazić!

Tak jesienią 1989 r. zareagował pewien Amerykanin na wiadomość, że jestem przewodniczącym Komisji ds. Reformy Radiofonii i Telewizji, powołanej przez Andrzeja Drawicza, prezesa Radiokomiteu. Pewnie rozumował w kategoriach amerykańskiego systemu radia i telewizji, obejmującego tysiące stacji, setki tysięcy ludzi, ogromną skalę działania i niezwykle stopień skomplikowania procesów gospodarczych i rynkowych zaangażowanych w cały ten przemysł. Nie bardzo wiedziałem, jak mu tłumaczyć, że „cała radiofonia i telewizja w Polsce” to właśnie ten jeden Radiokomitek, do którego reformy brał się wtedy (bardziej na niby niż naprawdę) świeżo powołany rząd Tadeusza Mazowieckiego. Niemniej, gdy teraz czytam raport Komisji, widzę, że właściwie wszystko, co proponowaliśmy, zostało zrealizowane.

Kiedy jesienią 2004 r., po 15 latach od tamtej rozmowy, Departament Strategii i Analiz KRRiT brał się do pisania projektu „Strategii Państwa w dziedzinie mediów elektronicznych 2005-2020”, sytuacja była zupełnie inna. Powstał już w miarę pełny system radiofonii i telewizji – oczywiście nie w skali amerykańskiej, a w takiej, na jaką stać kraj o wielkości i stanie gospodarki Polski. Jednocześnie mieliśmy za sobą 12 lat funkcjonowania ustawy o radiofonii i telewizji – podobno nowelizowanej (jak ktoś policzył) 19 razy, ale jednak coraz bardziej przypominającej prawo prasowe z 1984 r., oddalone o lata świetlne od dzisiejszego stanu rynku prasowego. W międzyczasie zaszły też ogromne zmiany technologiczne, dopiero zresztą nabierające rozpędu, no i przejęliśmy całe „acquis” unijne. Wyzwanie było więc o wiele większe, a i skala zadania nieporównywalna.

Jednak i teraz, i wtedy chodziło o zadanie historyczne. W 1989 r. – o odejście od monopolu państwowego w radiofonii i telewizji, o przekształcenie telewizji partyjnej w publiczną, o uruchomienie sektora prywatnego. Dzisiaj – o stworzenie perspektywy w zakresie polityki i regulacji w mediach elektronicznych na najbliższe 15 lat, o zaproponowanie kierunków działania pozwalających jednocześnie nadrobić braki, niedopatrzenia i zapóźnienie dotychczasowej polityki medialnej, jak i otworzyć się na zupełnie nowe perspektywy technologiczne. A także jak połączyć politykę publiczną z jednej strony i działanie rynku z drugiej, by oba te żywioły wspólnie i zgodnie (o co niełatwo) pchały rozwój mediów elektronicznych do przodu. Znalezienie właściwej równowagi między podejściem rynkowym a różnymi celami polityki publicznej to jedno z największych wyzwań w definiowaniu polityki Państwa w dziedzinie mediów elektronicznych. W naszej strategii zakłada się aktywną rolę Państwa tam, gdzie wymagają tego nadrzędne cele polityki publicznej, zwłaszcza w przypadkach gdy dotychczasowa praktyka wykazała nieskuteczność mechanizmów rynkowych w realizacji tych celów. Istnieje też potrzeba uregulowania zjawisk dotychczas pomijanych (np. ochrona lokalnego radia i telewizji).

Dodajmy dla porządku, że projekt „Strategii Państwa Polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2020” Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji opracowała realizując zapis art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji, który stwierdza, że „Do zadań Krajowej Rady należy w szczególności projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji”. Projekt strategii zostanie przedstawiony Prezesowi Rady Ministrów wraz z opinią utworzonego przez Premiera międzyresortowego Zespołu do Spraw Strategii Rozwoju Radiofonii i Telewizji.

Kierunki myślenia

Pierwsza myśl towarzysząca pracy nad strategią to taka, że rozwój techniczny i konwergencja wymagają nowego spojrzenia na pojęcie „środków przekazu” bądź mediów. Dlatego nie wystarczy już mówić o radiofonii i telewizji, gdyż środków dystrybucji treści audiowizualnych stale przybywa. Stąd pojęcie „mediów elektronicznych”, które obejmuje, w największym skrócie, zarówno radiofonię i telewizję, jak i nowe technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT), o ile służą one do celów przekazu zawartości audiowizualnej.

Druga myśl dotyczy faktu, że dotychczas używane pojęcia „polityka Państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji”, czy „polityka audiowizualna” nie odzwierciedlają już obecnej i przyszłej rzeczywistości technicznej, powstającej w wyniku cyfryzacji i konwergencji – technicznej i rynkowej integracji oraz przenikania się wszystkich środków masowego przekazu, łączności i nowych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Trzecia wiąże się z faktem, że media elektroniczne dawno już opuściły swoje tradycyjne miejsce w tym, co marksiści nazywali nadbudową, i stały się także elementem gospodarki. Dlatego strategia i polityka Państwa w dziedzinie mediów elektronicznych musi mieć charakter multidyscyplinarny oraz objąć problematykę podejmowaną także w zakresie czterech innych dziedzin polityki Państwa: polityki prasowej, medialnej czy audiowizualnej; kulturalnej i edukacyjnej; telekomunikacyjnej i gospodarczej. Ma również związek ze strategią informatyzacji kraju. Powinna być skoordynowana z innymi planami i strategiami Państwa, w tym z: Narodowym Planem Rozwoju, Narodową Strategią Rozwoju Regionalnego; Strategią Informatyzacji Rzeczypospolitej Polskiej ePolska; Strategią dla przemysłu elektronicznego i Narodową Strategią Rozwoju Kultury.

Czwarta wreszcie myśl to taka, że ustawa o radiofonii i telewizji wymaga głębokiej nowelizacji – a właściwie zastąpienia nową ustawą – po to, by: odpowiadała na wyzwania rzeczywistości i przyszłości; wypełniła luki w regulacji wynikające z braku doświadczeń w okresie tworzenia ustawy oraz z trudności z jej nowelizacją w latach późniejszych; zapewniła wszechstronny rozwój rynku mediów elektronicznych, zgodnie m.in. z prawem konkurencji, dla zapewnienia obywatelom powszechnego dostępu, na zasadzie wolnego wyboru; rozstrzygnęła narastające od wielu lat poważne dylematy związane z funkcjonowaniem radiofonii i telewizji publicznej oraz otworzyła drogę do ich przekształceń zgodnie z wymogami XXI w.; określiła cele polityki publicznej w dziedzinie mediów elektronicznych i stworzyła system regulacji w pełni zdolny do wywiązywania się ze swoich zadań w zasadniczo nowych warunkach, w tym wyposażony w jasno określone kompetencje umożliwiające właściwe i skuteczne działanie w warunkach pewności prawnej.

Potrzebna jest precyzyjnie określona – i stale aktualizowana – polityka Państwa w dziedzinie mediów elektronicznych. Brak takiego dokumentu stał się przyczyną kontrowersji wokół nowelizacji ustawy w latach 2002-2003 i w końcu rezygnacji z pełnej nowelizacji. Jednym z efektów tego stanu rzeczy jest to, że ustawa o radiofonii i telewizji w coraz mniejszym stopniu koresponduje z sytuacją rynkową i technologiczną w dziedzinie, którą ma regulować.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji dąży do wypełnienia tej luki po to, by Państwo Polskie zyskało zdolność tworzenia i realizowania polityki w dziedzinie mediów elektronicznych odpowiadającej na wyzwania teraźniejszości i przyszłości.

Rzut oka na „Strategię”

Część podstawowa opracowania zaczyna się od próby opisu rynku mediów elektronicznych w Polsce i określenia podstawowych kierunków polityki względem różnych jego elementów, poczynając od różnych kategorii nadawców (publiczni, koncesjonowani – społeczni, koncesjonowani – komercyjni), poprzez różne szczeble systemu mediów elektronicznych (ogólnokrajowego, ponadregionalnego, regionalnego i lokalnego). Zgodnie z przyjętą logiką,

sektory, które można pozostawić mechanizmom rynkowym, nie będą adresatem wielu nowych inicjatyw w zakresie polityki państwa. Dotyczy to np. telewizji kablowej czy satelitarnej. Tu „Strategia” na ogół zakłada raczej liberalizację, niż nowe regulacje.

W państwie demokratycznym punktem wyjścia do tworzenia planów czy strategii w dziedzinie mediów musi być zawsze ochrona swobody wypowiedzi i informacji w mediach, ich niezależności oraz roli w systemie demokratycznym. W Polsce swoboda wypowiedzi nie jest zagrożona przez państwo. Polskie publiczne i prywatne media elektroniczne w znakomitej większości przypadków korzystają z pełnej niezależności instytucjonalnej. Regulacja może jednak pomóc w realizacji prawa do swobody wypowiedzi przez ułatwienie dostępu do rynku. „Strategia” projektuje więc zmianę definicji nadawców społecznych w imię szacunku dla różnorodności kulturalnej i światopoglądowej, a tym samym w celu umożliwienia ubiegania się o ten status szerszemu wachlarzowi nadawców. Działalność organu koncesyjnego zmierzać będzie do ochrony i promocji pluralizmu oferty programowej. Będzie ona m.in. wspierała wspólnoty lokalne i regionalne oraz dążenia mniejszości narodowych i etnicznych oraz grup posługujących się językiem regionalnym do tworzenia własnych stacji.

Istotnym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa ekonomicznego nadawców publicznych oraz form finansowania zapewniających ich zdolność do realizowania misji określonej w art. 21 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji bez podlegania presji komercyjnej.

Dostęp do rynku ułatwi wprowadzenie naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej. Zadaniem organu regulacyjnego będzie takie działanie, aby docelowo (w miarę uruchamiania kolejnych multipleksów) zapewnić dostęp do rynku nowym nadawcom oraz zapewnić większy pluralizm oferty programowej.

Wprowadzony zostanie tryb odnowienia koncesji. Będzie to następować na wniosek koncesjonariusza. Wprowadzona też zostanie nowa kategoria „koncesji krótkoterminowych” udzielanych – w miarę istnienia warunków technicznych – nadawcom, chcącym przez określony czas rozpowszechniać programy z okazji jakichś wydarzeń, czy z innych powodów.

Jeżeli idzie o dostęp do rynku reklamy radiowej i telewizyjnej, obecną sytuację zmieni przede wszystkim stopniowe ograniczenie reklamy w mediach publicznych, co umożliwi szerszy dostęp do tego rynku nadawcom komercyjnym.

W imię ochrony mediów lokalnych i lokalnego charakteru ich programu kontynuowana będzie i rozwijana znana także w innych krajach polityka „rynek lokalny dla mediów lokalnych”.

Przewiduje się nowelizację rozdziału XII (Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi) ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zakresie zobowiązań nadawców oraz podmiotów rozprowadzających programy radiowo-telewizyjne z tytułu korzystania z chronionych utworów. Dotyczy to m.in. wprowadzenia ulg dla nadawców realizujących wyspecjalizowane, „niszowe” programy radiowe i telewizyjne oraz nadawców lokalnych integrujących wspólnoty lokalne poprzez tworzenie i rozpowszechnianie programu finansowanego z przychodów reklamowych uzyskiwanych na płytkich rynkach reklamy lokalnej np. w miastach poniżej 100 tys. mieszkańców.

Istotnym celem „Strategii” jest ochrona demokratycznych funkcji mediów elektronicznych, zwłaszcza jeżeli idzie o media lokalne. Konieczne wydaje się wprowadzenie ustawowego obowiązku dla nadawców lokalnych określającego minimalny udział audycji lokalnych w programach wraz z definicją audycji lokalnej oraz zaznaczeniem, w jaki sposób nadawcy lokalni będą wspierani w swojej działalności, np. poprzez ulgi w opłatach koncesyjnych, opłatach z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych oraz opłatach za częstotliwości, a także poprzez preferencje w doborze i ogłaszaniu częstotliwości dla poprawy lub zwiększenia zasięgu sygnału adekwatnie do lokalnego lub regionalnego obszaru działania. Operatorzy kablowi zobowiązani zostaną do

rezerwacji jednego kanału na potrzeby wyspecjalizowanego programu lokalnego o charakterze informacyjnym.

Rozległy rozdział „Strategii” dotyczy wprowadzania radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce. Jednym z aspektów konwersji cyfrowej zajmuje się „Strategia przejścia z techniki analogowej na cyfrową w zakresie telewizji naziemnej”, przygotowana przez Międzyresortowy Zespół ds. Wprowadzenia Telewizji i Radiofonii Cyfrowej w Polsce. Pozostało jednak bardzo wiele do zrobienia, by cyfryzacja stała się rzeczywistością. Rozległej przebudowie musi ulec ustawa o radiofonii i telewizji, przepisy dotyczące ochrony konkurencji, a także prawo autorskie, aby można było powiedzieć, że polski system prawny jest przygotowany do tego nowego etapu rozwoju radiofonii i telewizji. „Strategia” wskazuje na konieczne nowe regulacje, jak również na możliwe sposoby rozstrzygnięcia licznych dylematów praktycznych związanych z procesem konwersji: sposób wykorzystania multipleksów, polityka koncesyjna z tym związana, rola mediów publicznych w procesie konwersji cyfrowej oraz sposób przeprowadzania konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami w całym tym procesie. Osobna sprawa do koszty operacji i ewentualne formy wsparcia dla nadawców bądź odbiorców. „Strategia” podaje liczne przykłady, jak rozwiązano to w innych krajach.

Kolejny wielki temat podjęty w „Strategii” to ochrona konkurencji i pluralizmu mediów. W tej pierwszej sprawie, punktem wyjścia stało się przekonanie, że rynek medialny wymaga dodatkowych uregulowań w celu zapobieżenia powstawaniu monopolii informacyjnych, wykraczających poza prawo o ochronie konkurencji. Nadmierne restrykcyjna polityka na rzecz ograniczenia koncentracji mediów mogłaby być przeciwnie skuteczna, gdyż osłabiałaby zdolność polskich organizacji medialnych do konkurencji i do obrony przeciw wykupieniu przez podmioty zagraniczne. Interwencja Państwa powinna dotyczyć nadmiernej koncentracji, grożącej monopolizacją danego rynku – przede wszystkim na szczeblu ogólnokrajowym i lokalnym. Temu celowi służą zaproponowane poniżej progi procentowe (maksimum 30% w rynku dla jednego nadawcy), gwarantujące istnienie przynajmniej 3 niezależnych od siebie nadawców radiowych bądź telewizyjnych odpowiednio na rynku ogólnokrajowym i lokalnym. Obowiązywałyby to w okresie przejściowym, tzn. do dnia wyłączenia sygnału analogowego na terytorium Polski. Potem zasady należałoby poddać analizie i ewentualnej modyfikacji.

Ochrona pluralizmu mediów musi być przedmiotem szerokiego programu działań, daleko wykraczającego za ograniczanie nadmiernej koncentracji mediów.

Zgodnie z propozycjami zawartymi w „Strategii”, polityka publiczna w Polsce powinna promować pluralizm mediów poprzez:

- 1) Troskę o rozwój wszystkich typów nadawców i zapobieganie nadmiernej koncentracji mediów;
- 2) Plan przeprowadzenia konwersji cyfrowej, m.in. w celu wzbogacenia oferty i dopuszczenia nowych nadawców;
- 3) Zapewnienie stabilnych prawnych i administracyjnych warunków działania wszystkim dostawcom i nadawcom treści programowych niezależnie od technologii produkcji i dystrybucji;
- 4) Przywrócenie jednostek publicznej radiofonii i telewizji sektorowi publicznemu i zapewnienie ich zdolności do właściwego wykonywania ich zadań programowych oraz rozwoju;
- 5) Właściwą politykę koncesyjną;
- 6) Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi produkcji programowej;
- 7) Ochronę mediów lokalnych;
- 8) Troskę o rozwój sektora telewizyjnej produkcji niezależnej;
- 9) Wspieranie rozwoju Internetu oraz innych nowych technologii, a także produkcji polskiej zawartości dla nich.

Każda z tych dziedzin jest szeroko omówiona w „Strategii” i w każdej z nich zaproponowane konkretne kierunki działania. Dotyczy to m.in. ochrony mediów lokalnych: kontynuacja procesu konsolidacji mediów i centralizacji kontroli nad nimi może zagrozić samemu istnieniu mediów lokalnych.

W celu stworzenia systemu ochrony mediów lokalnych, nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji wprowadzi nowe przepisy, które określą cechy i wymogi, jakie powinien spełniać program lokalny, jak również związane z tym warunki programowe koncesji; zdefiniują reklamę lokalną i zapewnią, że zasili ona głównie media lokalne, pod warunkiem zachowania lokalnego charakteru ich programu (i w tym kontekście ureguluje kwestię „rozszczeń” reklamowych programów nadawców ogólnokrajowych, ponadregionalnych i regionalnych) oraz określą kluczowe zasady rządzące tworzeniem oraz działalnością sieci, w tym ich działalnością programową i reklamową.

Osobna sfera działań na rzecz pluralizmu to ochrona dostępu mniejszości narodowych i etnicznych do mediów elektronicznych.

Działania na rzecz rozwoju produkcji audiowizualnej w Polsce mają związek zarówno z promowaniem pluralizmu, jak i ochrony polskiej tożsamości kulturalnej oraz polskiego rynku audiowizualnego. „Strategia” proponuje następujące kierunki działań: stworzenie nowych źródeł finansowania tej produkcji oraz przystosowanie zasad i procedur do wymogów funduszy wspólnotowych; promocję dzieł telewizyjnych pierwotnie wytworzonych w języku polskim; promocję działań proekspozycyjnych; wspieranie sektora produkcji niezależnej; wykorzystywanie nowych technologii jako nośnika informacji i wartości o charakterze kulturalnym, w tym „polonizacja” Internetu przez wspieranie polskiej produkcji multimedialnej.

Radiofonia i telewizja publiczna to kolejna dziedzina wymagająca licznych form działalności Państwa w celu przywrócenia nadawcom publicznym, w tym zwłaszcza TVP SA, zdolności do właściwego wykonywania ich zadań. Wymaga to przede wszystkim:

- 1) Stworzenia systemu bardziej precyzyjnego określania i rozliczania ich zadań programowych („licencja programowa”);
- 2) Stworzenia trybu i procedury określania „kontraktu służby publicznej”;
- 3) Zreformowania systemu zarządzania;
- 4) Zapewnienia im odpowiedniego i pewnego finansowania z funduszy publicznych, przejrzystości gospodarki finansowej oraz zmniejszenia uzależnienia od reklamy.

„Strategia” proponuje zachowanie statusu spółek prawa handlowego dla nadawców publicznych, mimo szeregu problemów z tego wynikających, z tą jednak różnicą, że powinny to być spółki pożytku publicznego. Mogłoby to zapewnić większą dyscyplinę w zakresie realizacji zadań misyjnych oraz rozliczania środków publicznych i wyposażyć nadawców w szczególne prawa i obowiązki w zakresie gospodarki finansowej, jak w szczególności zwolnienia z podatku dochodowego dochodu w przypadku przeznaczenia go na realizację celów misji publicznej, przesunięcie momentu powstania obowiązku podatkowego wobec przychodów z opłat abonamentowych z dnia ich wpływu na dzień powstania kosztów uzyskania przychodu, czy innych zwolnień z następujących podatków i opłat w zakresie działalności podstawowej: podatku dochodowego od osób prawnych, podatku od nieruchomości, podatku od czynności cywilnoprawnych, opłaty skarbowej, opłaty sądowej.

Wymagane są też zmiany systemu zarządzania tych spółek. Przewiduje się wprowadzenie jednoosobowego zarządu (wyłanianego w drodze konkursu) i pięcioosobowej rady nadzorczej.

Wprowadzenie jednoosobowego zarządu powodowałoby nadmierną koncentrację władzy. Dlatego potrzebne jest wyposażenie rady nadzorczej w szersze kompetencje. „Strategia” przedstawia konkretne propozycje w tym zakresie.

Kolejna innowacja jest taka, że zarząd na wniosek rady nadzorczej podlegać będzie skwitowaniu programowo-finansowemu przez walne zgromadzenie akcjonariuszy, a nie tylko – jak dotychczas – skwitowaniu finansowemu.

Rady programowe przy spółkach lub oddziałach spółek publicznej radiofonii i telewizji zostaną zlikwidowane. W to miejsce powołana zostanie, spośród osób rekomendowanych przez środowiska i stowarzyszenia dziennikarskie i twórcze oraz reprezentacje widzów i słuchaczy, piętnastoosobowa rada programowa jako ciało doradcze organu regulacyjnego w sprawach działalności programowej nadawców publicznych. Rada ta będzie opiniowała projekty licencji programowych dla poszczególnych nadawców, jak również formułowała oceny wywiązywania się przez nadawców z ich obowiązków programowych określonych w licencjach programowych.

Zmiany technologiczne wymagają redefiniowania służby publicznej pełnionej przez media elektroniczne i sposobu jej realizacji. Coraz wyraźniejsza staje się potrzeba stworzenia nowych programowych i technicznych form pełnienia służby publicznej, wykorzystujących Internet i inne nowe technologie.

Zmianie muszą ulec zasady finansowania nadawców publicznych, by odwrócić komercjalizację, która już nastąpiła, i zapobiec jej nawrotowi. Przewiduje się większy udział dotacji budżetowych, przeznaczonych na:

- 1) Finansowanie w 100% programów nadawców publicznych, które stanowią formę bezpośredniej usługi na rzecz Państwa lub parlamentu – Radio Parlament, Radio Polonia, TV Polonia;
- 2) Transmisje (bezpośrednie i opóźnione w czasie) obrad parlamentu, np. w TVP3;
- 3) Tworzenie i rozpowszechnianie w programach audycji oświatowych dla szkół, placówek oświatowo-wychowawczych oraz szkół wyższych;
- 4) Rekompensatę przychodów abonamentowych utraconych przez nadawców publicznych w wyniku decyzji Państwa o zwolnieniu niektórych kategorii odbiorców z płacenia abonamentu;
- 5) Dofinansowanie nadawców publicznych w uzasadnionych przypadkach, gdy przychody z innych źródeł okazują się niewystarczające na pokrycie kosztów realizacji zadań objętych licencją programową lub kontraktem służby publicznej.

Jeżeli te przepisy zostaną wprowadzone, możliwe będzie ograniczenie przychodów nadawców publicznych z reklamy i sponsoringu.

„Strategia” proponuje dalsze zmiany w prawie polskim sprzyjające realizacji zadań przez radiofonię i telewizję publiczną: wyłączenie spod rygoru trybu postępowania o zamówienie publiczne produkcji programowej; objęcie 7% stawką VAT przychodów abonamentowych nadawców publicznych; uregulowanie statusu zbiorów programowych w taki sposób, by prawa majątkowe do nich przejęły jednostki publicznej radiofonii i telewizji; likwidacja ograniczenia w zatrudnianiu pracowników na czas określony, w celu umożliwienia bardziej skutecznej polityki zatrudnienia.

Ostatni rozdział tej części „Strategii” dotyczy porządku regulacyjnego i modelu regulacji mediów elektronicznych. Cyfryzacja i konwergencja technologiczna wywiera silny wpływ na porządek regulacyjny i model regulacji mediów elektronicznych, który podąża w stronę regulacji poziomej zarówno infrastruktury mediów elektronicznych, jak i zawartości audiowizualnej tychże mediów niezależnie od platformy przenoszenia treści (techniczna neutralność regulacji) oraz stopniowalnej regulacji zawartości, a także do coraz większego udziału samo- i współregulacji w odniesieniu do nowych technologii.

O postępującej integracji i współzależności obu dziedzin świadczy dodatkowo ustawa Prawo telekomunikacyjne, wymagająca ścisłej współpracy między KRRiT i URTiP w różnych aspektach

funkcjonowania radiofonii i telewizji cyfrowej, jak również historia tworzenia strategii wprowadzania radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce, gdy okazało się, że jej opracowanie jest niemożliwe bez połączenia wysiłków obu tych instytucji regulacyjnych.

W wielu krajach doszło już do połączenia organów regulacyjnych telekomunikacji oraz radiofonii i telewizji. Należy to rozważyć także w Polsce.

Dlatego w „Strategii” przedstawiono dwa warianty rozwiązań: połączenia obu organów oraz zachowania odrębnych instytucji.

**Wariant nr 1:
jeden zintegrowany organ regulacyjny**

Organ ten skupiłby wszystkie zadania w dziedzinie mediów elektronicznych, co w praktyce oznacza połączenie KRRiT z URTiP oraz utworzenie nowego organu ze wszystkimi kompetencjami i obowiązkami połączonych organów, podlegającego zarówno ustawie Prawo telekomunikacyjne, jak i ustawie o radiofonii i telewizji. Ponadto, nowy organ byłby wyposażony w określone kompetencje w zakresie ochrony konkurencji w dziedzinie mediów elektronicznych. W ten sposób nowy organ uzyskałby zdolność opracowywania i realizowania spójnej polityki dla coraz bardziej integrujących się sektorów radia, telewizji i telekomunikacji.

Proponowana struktura zintegrowanego regulatora zakłada, że będzie to niezależny organ konstytucyjny, z Radą składającą się z 9 członków, powoływanych przez:

- Sejm (2 osoby),
- Senat (2 osoby),
- Prezydenta RP (2 osoby),
- Ogólnokrajowe stowarzyszenia i organizacje gospodarcze sektora telekomunikacji i teleinformatyki (1 osoba),
- Twórców/ producentów/nadawców (1 osoba),
- Rzecznika Praw Obywatelskich (1 osoba).

**Wariant nr 2:
równoległe funkcjonowanie KRRiT i URTiP**

Wariant ten wymagałby przepisów zapewniających ścisłą współpracę obu organów m.in. w formie:

- powołania zespołów tematycznych złożonych z przedstawicieli obu organów regulacyjnych w zależności od zakresu tematyki.
- powołania interdyscyplinarnego zespołu złożonego z przedstawicieli KRRiT, URTiP i UOKiK w celu wypracowywania wspólnych decyzji i wspólnej polityki w zakresach tego wymagających.

Do zadań organów regulacyjnych, czy to odrębnych, czy połączonych, należeć będzie wkrótce wprowadzenie form regulacja zawartości audiowizualnej Internetu oraz ochrony małoletnich i godności ludzkiej w Internecie. Wymagać to będzie tworzenia bezpiecznego otoczenia poprzez samo- i współregulację dostawców treści i usług; rozwoju systemów filtrowania i ratingu (oceny) zawartości Internetu i nowych mediów; popieranie działań uświadamiających.

„Strategię” kończy zestaw zmian legislacyjnych wymaganych w celu realizacji tych wszystkich propozycji zmian bądź nowych działań oraz harmonogram ich wdrażania.

Co za 15 lat?

Od uchwalenia ustawy o radiofonii i telewizji minęło 12 lat. W efekcie konfliktów politycznych wokół tego sektora, nowelizacja ustawy zawsze wzbudzała silne emocje, zaś kolejne rządy zajmowały się tymi mediami wtedy, gdy emocje sięgały zenitu. Nie było warunków do

spokojnego, merytorycznego podejścia do radia i telewizji, owocującego zmianą oraz modernizacją polityki i regulacji prawnej.

Stąd skala zaniedbań i pustych dziur w prawie i w działaniach organów państwa. Stąd też natłok spraw do pilnego załatwienia, a w konsekwencji rozległy zakres propozycji zawartych w „Strategii”. Czy za 15 lat będzie można znowu powiedzieć, że wszystko zostało zrealizowane? Trudno do przewidzieć. Trzeba natomiast mieć nadzieję, że realizacja w ogóle zostanie podjęta.

Karol Jakubowicz

Telewizja Polska o swojej misji publicznej

Kiedy w 1994 r. napisałem dokument „Misja Telewizji Polskiej SA jako nadawcy publicznego”, następnie przyjęty w czerwcu tego roku przez zarząd i radę nadzorczą TVP, jeden z członków zarządu powiedział mi: „Wszystko byłoby dobrze, gdyby nie te Pańskie pomysły z określaniem, ile czasu należy poświęcić poszczególnym gatunkom”. W tekście znalazło się bowiem zdanie: „W każdym ze swoich programów ogólnokrajowych Telewizja Polska SA przeznaczona średnio co najmniej 15% czasu antenowego na gatunki informacyjno-publicystyczne, 10% na pozycje edukacyjne, 10% na pozycje kulturalne i artystyczne oraz 15% na pozycje dla rodziny, dzieci i młodzieży”. Mnie chodziło o gwarancję, że co najmniej 50% antenowego telewizja publiczna przeznaczy na „gatunki misyjne”. Jemu zaś chodziło o to, że w ten sposób powstało wymierne kryterium oceny działalności programowej nadawcy - a to przecież zawsze jest niewygodne, bo jest konkretny, który trudno pominąć (trudno, ale nie jest to niemożliwe - statystyki programowe nadawcy to sztuka tajemna, a ich przygotowywanie nie jest przez nikogo z zewnątrz stale kontrolowane). Z perspektywy czasu widać, że była to rozmowa prorocza.

W przyjętej niedawno „Strategii transformacji TVP” poddano analizie zapisy ustawowe na temat zadań mediów publicznych (skądinąd pomijając liczne artykuły ustawy do tego się odnoszące), dzieląc je na „miękkie” (czyli takie, „którym nie przypisano mierników ilościowych”) i „twarde” (mieralne). Analizę tę konkludowano w sposób następujący: „ustawa definiuje 28 celów, spośród których 20 celów to >>cele miękkie<<, a 8 to >>cele twarde<<. Spośród 8 celów twarde, 4 odnoszą się do wszystkich nadawców, w tym do nadawców prywatnych”. Następnie w „Strategii” stwierdzono: „Ponieważ cele twarde odnoszące się do TVP definiują wartości graniczne, a nie docelowe, Zarząd TVP zdecydował się wyznaczyć jeden cel korporacyjny oraz 5 celów operacyjnych wynikających lub bazujących na celach określonych przez ustawodawcę. Posługiwanie się tymi celami jest znacznie bardziej efektywne z punktu widzenia zarządzania dużą organizacją. Wykonanie celów operacyjnych zapewni wypełnienie celów wynikających z ustawy”.

Jak więc widać, w całej historii polskiej telewizji publicznej uciekano od „celów twarde” w zakresie misji i programu, ale chyba nie reklamy, bo tu plany przybierają przecież kształt liczbowy, czyli „twarde”. Twarde są też najpewniej konsekwencje braku realizacji planu.

Po 11 latach od tamtej rozmowy, zarząd TVP przyjął nowy dokument „Zasady realizowania przez Telewizję Polską SA misji publicznej”. Dla porządku zaznaczmy, że jest w nim tylko jeden „twardy” wymóg: „każdy program ogólny [TVP SA] zawiera co najmniej jedną stałą audycję informacyjną, która trwa co najmniej 20 minut i jest nadawana między godz. 18.00 a 23.00 (z zastrzeżeniem sytuacji wyjątkowych)”. Takie porównanie byłoby jednak nie fair. Przez te 11 lat zdobyliśmy tak wiele doświadczeń i przewartościliśmy tak wiele dawnych poglądów, że o ile dokument z 1994 r. miał 4 strony, obecny wymaga już 17 stron.

Przede wszystkim pod wpływem nacisków nadawców komercyjnych i w efekcie kilkunastoletnich już obecnie bojów w Unii Europejskiej co do sposobu określania misji nadawców publicznych, zdaliśmy sobie sprawę z niebezpieczeństwa, jakim jest posługiwanie się pojęciem „gatunków misyjnych”. Strategia nadawców komercyjnych, atakujących media publiczne, realizuje kilka głównych celów. Jeden z nich to cel „zatrzymanej ewolucji”. Chodzi o to, by uzyskać ścisłą definicję prawną zadań mediów publicznych zgodną z tradycyjnym ich obrazem (powszechnie dostępne uniwersalne programy adresowane do całego społeczeństwa jednocześnie i nastawione na jego edukację oraz „ukulturalnienie”), a następnie wykorzystywać tę definicję, aby nie dopuszczać do najmniejszych nawet zmian w sposobie funkcjonowania mediów publicznych. Zatrzymanie ich ewolucji i dostosowywanie się do zmieniających się warunków sprawiłoby, że wkrótce stałyby się przeżytkiem. Drugi element strategii to realizacja celu „niszowego nadawcy”:

formuła programowa nadawców publicznych ma być ograniczona do gatunków, których nadawcom komercyjnym nie opłaca się nadawać.

Gdyby zatem zgodzić się, że elementem owej ścisłej definicji zadań mediów publicznych ma być m.in. wyliczanka „gatunków misyjnych” - zrealizowany zostałby główny cel nadawców komercyjnych: nadawcy publiczni staliby się gettem edukacyjno-kulturalnym i nie mieliby prawa nadawać niczego, co wykracza poza tę formułę.

Nie miejsce tu na rozległe analizy; powiedzmy jedynie, że takie widzenie nadawców publicznych zostało odrzucone w Unii Europejskiej, a w Polsce przez Trybunał Konstytucyjny i przez polskiego ustawodawcę. Wiadomo też, że radiosłuchacze i telewidzowie oczekują od nadawców publicznych „pełnej usługi”, a nie tylko umoralniania i edukacji maluczkich.

Warto przypomnieć, że w trakcie ostatniej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji w art. 21 pojawił się nowy ustęp o następującej treści: „Publiczna radiofonia i telewizja realizuje misję publiczną oferując, na zasadach określonych w ustawie, całemu społeczeństwu i poszczególnym jego częściom, zróżnicowane programy i inne usługi w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu, cechujące się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu”.

Ustawodawca wyraźnie więc odrzucił koncepcję TVP SA jako nadawcy niszowego.

W tej sytuacji musi rodzić się pytanie o sposób, w jaki ustawa opisuje różnicę między TVP a nadawcami komercyjnymi.

Można wyróżnić trzy główne wyróżniki telewizji publicznej:

1. Zadania określone w art. 21-25;
2. Obowiązek nadawania programów regionalnych;
3. Oraz wymóg pluralizmu, bezstronności, wyważenia, innowacyjności, wysokiej jakości programu i integralności przekazu.

Wydaje się, że zwłaszcza cechy programu telewizji publicznej określone w pkt. 1 i 3 wskazują na rolę radiofonii i telewizji publicznej jako źródła programu odmiennego od programu nadawców komercyjnych, służącego im jako przykład oraz zachęcającego do naśladownictwa.

Ustawodawca nie wymaga od TVP ograniczenia programu do pewnych gatunków „misyjnych”, natomiast z pewnością wymaga:

* Innej niż w przypadku nadawców komercyjnych struktury gatunkowej, potrzebnej by zrealizować zadania określone w art. 21-25;

* Dostępności audycji realizujących te zadania w odpowiednich porach dnia, w tym także w czasie największej oglądalności, tak, by widownia miała do nich rzeczywisty dostęp.

Jeżeli zaś idzie o gatunki programowe nadawane zarówno przez nadawców publicznych, jak i komercyjnych, ustawodawca sugeruje wyraźnie, że „differentia specifica” mediów publicznych polegać ma na tym, iż ich program będzie cechował się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem, niezależnością, innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu. Wynika z tego, że nadawcy publiczni mają rację bytu wtedy, kiedy nadają taki właśnie program, zaś brak realizacji tego warunku pozbawia ich racji bytu. Podobne stanowisko zajął minister Waldemar Dąbrowski podczas zorganizowanej wspólnie z KRRiT konferencji nt „Strategia rozwoju polskiego rynku mediów elektronicznych”: „Media publiczne są potrzebne i będą

chronione dopóty, dopóki odbiorca, włączając radio lub telewizor, odróżni, czy trafił na program publiczny czy komercyjny".

Dodajmy, że nadawcy publicznemu znacznie łatwiej byłoby odróżnić się od nadawcy komercyjnego, gdyby rzeczywiście nadawał wyłącznie wysoką kulturę i wysublimowane rozważania naukowe. Wtedy, gdy ma się różnić głównie jakością podobnego programu, sprawa staje się znacznie trudniejsza. Natomiast wyraźne odróżnienie się od nadawców komercyjnych to dla nadawców publicznych sprawa życia i śmierci. Jeżeli bowiem społeczeństwo przestanie dostrzegać różnicę - zapyta któregoś dnia, po co w ogóle utrzymywać tych nadawców publicznych. Ten dzień jest bliżej, niż się wydaje, a szefowie radia czy telewizji publicznej, którzy o tym zapominają, mogą przejść do historii jako grabarze idei służby publicznej w radiofonii i telewizji. Byłby to wątpliwy zaszczyt.

Autorzy „Zasad realizowania przez Telewizję Polską SA misji publicznej” dobrze chyba rozumieją ten problem, bowiem dokument zaczyna właśnie od szczegółowej interpretacji cech, które mają wyróżniać program nadawcy publicznego, czyli powszechność, zróżnicowanie (adresatów, programów i gatunkowe), wyważenie (oferty oraz treści w procesie kształtowania opinii), pluralizm, bezstronność, niezależność (w tym autonomia instytucjonalna i niezależność redakcyjna), innowacyjność (w tworzeniu audycji i programów, w rozpowszechnianiu programów oraz w zakresie nowych usług), wysoka jakość, integralność przekazów, wiarygodność i odpowiedzialność.

Kolejna część dotyczy powinności w zakresie treści programowych, w odniesieniu do poszczególnych gatunków i typów treści - od informacji publicystyki, przez kulturę, aż do sportu i rozrywki. Tu mamy wytyczne programowe oraz pewne zasady warsztatowe i prawne. Kolejny temat to powinności wobec niektórych instytucji publicznych, organizacji społecznych oraz szczególnych grup odbiorców.

Dalej podjęto próbę zdefiniowania profili poszczególnych programów. Niestety zrobiono to dosyć ogólnikowo („miętko”), w istocie sankcjonując obecną sytuację.

Za bardzo wartościową należy uznać część pt. „Inne usługi publiczne TVP związane z programem wykorzystujące nowe narzędzia komunikacyjne (nowe media)”. To bardzo ważne, by nadawcy publiczni zaistnieli - i to w sposób znaczący - w świecie Internetu i innych nowych technologii. W innym przypadku staną się wkrótce skansenem przestarzałej technologii.

Istotną nowością, wychodzącą naprzeciw społecznym oczekiwaniom większej przejrzystości finansowej mediów publicznych jest część pt. „Wykorzystanie środków finansowych, sprawozdawczość i nadzór”.

Sam dokument trzeba ocenić bardzo wysoko. Konsumuje on dorobek polskiej i europejskiej dyskusji na temat mediów publicznych i tworzy właściwą koncepcję działalności telewizji publicznej, jakkolwiek diabeł zawsze tkwi w szczegółach.

Musi jednak powstać pytanie, na ile przyjęcie tego dokumentu wpłynie na działalność programową TVP, a zwłaszcza jak wyjdzie jego zderzenie ze „Strategią transformacji TVP SA”, która kładzie duży nacisk na podnoszenie przychodów reklamowych i na dalszą komercjalizację działalności TVP. Odpowiedź na to pytanie uzyskamy, gdy dowiemy się, co władze TVP konkretnie zrobiły, by wprowadzić „Zasady realizowania przez Telewizję Polską SA misji publicznej” do codziennej praktyki działalności programowej. Można bowiem oczywiście powiedzieć, że dokument tego typu - mówiący o zasadach realizacji misji - nie powinien wyznaczać konkretnych zadań do realizowania w działalności programowej. Od tego powinny być inne dokumenty. Tak, tylko gdzie one są?

W TVP SA powstało już kilka uchwał zarządu na temat sposobu tworzenia strategii i polityki programowej, a następnie nadzoru nad ich realizacją. Jak wiele podobnych tekstów, pozostały one na papierze. Jak twierdzą ci, którzy bywali na posiedzeniach poprzedniego zarządu, programem zajmował się on przez 5% swojego czasu. Czy obecnie jest inaczej?

Nie wiadomo też, czy planowane są mechanizmy codziennego rozliczania dyrekcji anten i twórców programu z realizacji tych zasad. W TVP istnieje uruchomiony w 2002 r. „System ocen audycji telewizyjnych nadawanych w TVP SA” (patrz Wojciech Siesicki, „System ocen: kaprys czy konieczność?”, Zeszyty telewizyjne, nr 2, 2003). Czy kryteria wynikające z „Zasad” zostaną do niego wprowadzone? A jeżeli tak, to czy coś z tego wyniknie? Dzisiaj bowiem wiadomo, że system ocen działa, ale jego wyniki i wnioski z niego wypływające są na ogół ignorowane przez redakcje. Twórcy ocenianych audycji traktują te oceny jako atak personalny i tyle.

Zarząd TVP SA zapowiedział, że do czerwca 2005 r. stworzy swoją strategię programową. Może wtedy dowiemy się, czy i jak będą realizowane w praktyce „Zasady realizacji przez Telewizję Polską SA misji publicznej”.

Karol Jakubowicz

DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA KRRIT

Ministerialna Konferencja Rady Europy na temat polityki w dziedzinie mediów masowych

W dniach 10-11 marca 2005 roku odbyła się w Kijowie VII Ministerialna Konferencja Rady Europy na temat polityki w dziedzinie mediów masowych „Integracja i różnorodność: nowe granice europejskiej polityki w dziedzinie mediów i komunikacji”.

Konferencje Ministerialne Rady Europy dotyczące środków masowego przekazu odbywają się co 4 lata i mają na celu wyznaczenie kierunków polityki audiowizualnej Rady Europy na najbliższe lata. Udział w niej biorą ministrowie lub upoważnieni przedstawiciele administracji centralnej, mający w swej kompetencji politykę audiowizualną.

W czasie konferencji w Kijowie zorganizowano następujące debaty: „Wolność wypowiedzi i informacji w czasach kryzysu”, „Różnorodność kulturalna i medialna w czasach globalizacji” oraz „Prawa człowieka oraz regulacje mediów i nowych usług komunikacyjnych w Społeczeństwie Informacyjnym”. Przyjęto projekty rezolucji w tych sprawach.

Ministrowie uczestniczący w Konferencji przyjęli na zakończenie Deklarację Polityczną, Plan Działania RE na najbliższe lata w sferze mediów na poziomie europejskim oraz trzy Rezolucje będące wynikiem prac wyżej wspomnianych sesji. Poniżej publikujemy tekst deklaracji politycznej oraz plan działań.

Deklaracja Polityczna VII Konferencji Ministerialnej Rady Europy

Ministrowie reprezentujący państwa uczestniczące w VII Europejskiej Konferencji Ministerialnej na temat polityki mediów, która odbyła się w Kijowie w dniach 10-11 marca 2005 roku, przyjęli deklarację polityczną, w której w imieniu państw przyjmują zobowiązania polegające na:

- zdeterminowanej ochronie i propagowaniu zasadniczych wartości, jakimi są prawa człowieka, demokracja i zasady prawa oraz w szczególności wolność wypowiedzi i informacji, będące podporą europejskiej budowli;
- zdecydowanym podkreślanu podstawowej roli mediów w kreowaniu pluralistycznej sfery publicznej obejmującej komunikację w społeczeństwie;
- przekonaniu, że te wartości i idee powinny również być aktywnie promowane w Społeczeństwie Informacyjnym;
- przekonaniu, że w związku z procesem poszerzenia Unii Europejskiej, Rada Europy, jako jedyna organizacja na poziomie paneuropejskim związana z ludzkim i demokratycznym wymiarem komunikacji, będzie odgrywała główną rolę we wzmacnianiu tych wartości i reguł, a w szczególności poprzez utworzenie wspólnych paneuropejskich minimalnych standardów w tej dziedzinie;
- podkreślanu, że Rada Europy spełnia zasadniczą rolę w promowaniu działań związanych ze wzajemnym zrozumieniem pomiędzy ludźmi o różnej kulturowej i religijnej tradycji, zarówno w obrębie społeczności europejskich, jak również pomiędzy Europą a innymi regionami;
- przywoływaniu potrzeby zapewnienia niezależności mediów oraz zagwarantowania wolności mediów od wpływów ze strony władz politycznych;

- uwzględnianiu gruntownych przemian, które dzisiaj wpływają na społeczności, a w szczególności:

- wzrastające napięcie międzynarodowe oraz wzrost zagrożenia terroryzmem, który powoduje bezpośrednie zagrożenie dla pokoju i stabilności społecznej oraz wartości demokratycznych społeczności;

- globalizację gospodarki i środków komunikacji, migracje i wzrastające wzajemne oddziaływanie kultur, indywidualizacja modeli życia społecznego oraz rezultaty transformacji relacji społecznych;

- zmiany technologiczne, które zasadniczo wpływają na media i wzory komunikacji społecznej;

- uświadamianiu, że te zmiany mogą mieć dogłębne, długoterminowe konsekwencje dla państw, a także świadomości kulturowej i państwowej, społecznej jedności, ram praw człowieka i demokracji oraz współpracy międzynarodowej;

- propagowaniu, między innymi za pomocą polityki audiowizualnej i mediów, pozytywnego wpływu, jaki mogą mieć niektóre z tych zmian, za pośrednictwem środków komunikacji, na rozwój społeczności europejskich oraz na indywidualny rozwój jednostek żyjących na danym terytorium, w szczególności w stosunku do ochrony i propagowania praw człowieka, swobody obiegu informacji, idei i opinii, pluralizmu i różnorodności informacji, dostępu do wiedzy i kultury, jak również wzajemnego zrozumienia, które powinno być promowane za pośrednictwem międzykulturowego i międzyreligijnego dialogu.

Ministrowie z uznaniem ocenili działania w dziedzinie mediów podjęte przez Radę Europy od ostatniej Konferencji Ministerialnej w czerwcu 2000 roku w Krakowie.

Podczas konferencji postanowiono przyjąć trzy Rezolucje i Plan Działań, które skupione są na promowaniu wolności wypowiedzi, pluralizmu i różnorodności usług komunikacji oraz jej zawartości, jak również ochrony praw człowieka i na promowaniu najszerszego z możliwych indywidualnego uczestnictwa w Społeczeństwie Informacyjnym.

Ministrowie zwrócili się do Komitetu Ministrów Rady Europy o wdrożenie Planu Działań przyjętego przez Konferencję Ministerialną, którego celem jest redefinicja mandatu Komitetu Zarządzającego ds. Mediów Masowych (CDMM), tak aby mógł on w pełni obejmować nowe technologie informacyjne i komunikacyjne. Skutkiem tego będzie zmiana jego nazwy na Komitet Zarządzający ds. Mediów i Nowych Usług Komunikacji (CDMC).

Ministrowie podkreślają, że Komitet Zarządzający ds. Mediów Masowych (CDMM) powinien zwrócić szczególną uwagę na konkretne działania podjęte przez rządy państw członkowskich, których celem jest wdrożenie trzech Rezolucji, jak również prawne lub inne inicjatywy, jakie CDMM może podjąć w związku z wprowadzeniem Planu Działań Konferencji.

Plan działania

Wolność wyrazu i informacji w czasach kryzysu

1. Dokonać przeglądu tekstów rozważanych lub przyjętych przez Radę Europy i inne organa, włącznie z mediami oraz ich organizacjami zawodowymi i samoregulacyjnymi, dotyczące wolności wyrazu i informacji, aby w razie potrzeby opracować europejskie standardy gwarantujące tę wolność w czasach kryzysu.

2. Zbadać kwestie specyficzne dla czasów kryzysu związane z prawem dostępu do informacji, jak również prawem do prywatności i szacunku dla godności ludzkiej, pod kątem określenia w razie potrzeby odnośnych standardów europejskich, które można byłoby wdrożyć drogą regulacji, współregulacji lub samoregulacji.
3. Zbadać, czy należy podjąć kroki na poziomie ogólnoeuropejskim dla zapewnienia swobodnego ruchu profesjonalistów medialnych w celu relacjonowania sytuacji kryzysowych.
4. Ustanowić forum do dokonywania regularnego przeglądu, w porozumieniu z profesjonalistami medialnymi i innymi zainteresowanymi stronami, kwestii praw i odpowiedzialności mediów oraz warunków pracy dziennikarzy w czasach kryzysu.
5. Popierać szkolenie profesjonalistów medialnych w celu zapewnienia profesjonalnego i niezależnego relacjonowania sytuacji kryzysowych.
6. Popierać wkład mediów w dialog między kulturami i religiami przez takie inicjatywy, jak założenie sieci do wymiany informacji i koordynacji inicjatyw istniejących na tym polu w Europie.
7. Ustanowić nagrodę dla tych mediów, które wniosły wybitny wkład w zapobieganie konfliktom lub rozwiązywanie ich, zrozumienie i dialog.
8. Monitorować wdrażanie przez państwa członkowskie tekstów przyjętych przez Radę Europy dotyczących wolności wyrazu i informacji w czasach kryzysu.

Różnorodność kulturalna i pluralizm mediów w czasach globalizacji

9. Kontynuować monitorowanie rozwoju koncentracji mediów w Europie, w szczególności na poziomie ponadnarodowym, jako polityczny priorytet Organizacji, po kątem wysunięcia w razie potrzeby wszelkich inicjatyw prawnych czy innych, jakie może ona uznać za potrzebne dla zachowania pluralizmu mediów.
10. Wobec faktu, że w erze cyfrowej koncentracja mediów ulega dalszemu przyspieszeniu, zbadać dokładniej wpływ środowiska cyfrowego na różnorodność kulturową i pluralizm mediów oraz, w razie potrzeby, zrewidować Zalecenie Nr R (99) 1 odnośnie środków promowania pluralizmu mediów.
11. Zbadać także, czy postanowienia zawarte w Zaleceniu Nr R (94) 13 odnośnie środków promowania przezroczystości mediów, włącznie z przezroczystością ich własności, należy zrewidować w świetle takiego rozwoju sytuacji.
12. Dokonać przeglądu implikacji dla sektora mediów przygotowywanej w ramach UNESCO międzynarodowej konwencji o ochronie różnorodności treści kulturowych i wyrazu artystycznego, aby w razie potrzeby przyjąć wspólne, ogólnoeuropejskie podejście do tej inicjatywy w celu zapewnienia, że ich [krajów europejskich] wspólne wartości w zakresie wolności wyrazu i informacji oraz pluralizmu mediów zostaną w pełni uwzględnione.
13. Zbadać w szczególności, jaką rolę mogą odgrywać różne typy mediów przy promowaniu spójności społeczeństwa i integrowaniu wszystkich społeczności i pokoleń.
14. Monitorować wdrażanie przez państwa członkowskie Zalecenia Rec (2003) 9 Komitetu Ministrów odnośnie demokratycznej i społecznej spójności cyfrowego nadawania programów, pod kątem dostarczenia w razie potrzeby państwom członkowskich dalszych wytycznych odnośnie metod zapewnienia tego wdrożenia.

15. Zbadać, jak państwa członkowskie powinny we właściwych przypadkach rozwinąć i zaadaptować zakres zadań mediów publicznych w celu dopasowania go do nowego środowiska cyfrowego oraz przestudiować warunki prawne, finansowe, techniczne i inne niezbędne dla umożliwienia nadawcom z mediów publicznych wykonywania tych zadań w najlepszy możliwy sposób, w celu sformułowania wszelkich propozycji prawnych lub innych, które może ona uważać za zalecane do tego celu.

16. Monitorować wdrażanie przez państwa członkowskie Zalecenia Nr R (96) 10 Komitetu Ministrów odnośnie gwarancji niezależności mediów publicznych, pod kątem dostarczenia w razie potrzeby państwom członkowskich dalszych wytycznych odnośnie metod zapewnienia tej niezależności.

Prawa człowieka oraz regulacja mediów i nowych usług komunikacyjnych w Społeczeństwie Informacyjnym

17. Ustanowić stałe ogólnoeuropejskie forum do wymiany przez państwa członkowskie oraz inne zainteresowane strony informacji i najlepszych zasad działania odnośnie kroków w zakresie: i. promowania włączania się [obywateli] do Społeczeństwa Informacyjnego, między innymi przez wspierania dostępu do nowych usług komunikacyjnych zgodnie z zasadą powszechnej usługi dla ludności określoną w Zaleceniu Nr R (99) 14 Komitetu Ministrów; ii. stosowania zasad i standardów Rady Europy w środowisku cyfrowym.

18. Monitorować wpływ rozwoju nowych usług komunikacyjnych i informacyjnych na ochronę praw autorskich i praw pokrewnych w celu podjęcia dowolnej inicjatywy, które może okazać się potrzebna dla zapewnienia tej ochrony, przy jednoczesnym zapewnieniu szerokiego obiegu dzieł i innych materiałów chronionych.

19. Śledzić uważnie rozwój sytuacji w zakresie prawnym i innym związany z odpowiedzialnością prawną za treści udostępniane publicznie w Internecie i w razie potrzeby podjąć dowolną inicjatywę, włącznie z przygotowaniem wytycznych, między innymi w zakresie ról i zakresu odpowiedzialności pośredników oraz innych podmiotów działających w Internecie odnośnie zapewnienia wolności wyrazu.

20. Wspierać kroki w kierunku promowania, na wszystkich etapach oświaty i w ramach kształcenia ustawicznego, umiejętności posługiwania się mediami, obejmujących aktywne i krytyczne korzystanie ze wszystkich mediów, włącznie z mediami elektronicznymi.

21. Zaprojektować strategię dla państw członkowskich ukierunkowaną na zachęcanie mediów, a w szczególności organizacji nadawczych mediów publicznych, do zwiększenia swej roli w promowaniu szerszego uczestnictwa jednostek w mechanizmach demokracji, między innymi przy pomocy nowych interaktywnych technologii.

22. Badać sposoby zwiększenia przezroczystości władz publicznych i ułatwienia kontroli społecznej za pośrednictwem mediów, z uwzględnieniem Zalecenia (2002) 2 odnośnie dostępu do dokumentów urzędowych i prac nad e-rządzeniem (e-governance) toczących się w Radzie Europy.

23. Promować podjęcie przez państwa członkowskie kroków w kierunku zapewnienia, na poziomie ogólnoeuropejskim, spójnego poziomu ochrony nieletnich przed szkodliwymi treściami w mediach tradycyjnych i nowych mediach elektronicznych, przy jednoczesnym zapewnieniu wolności wyrazu i swobodnego przepływu informacji.

24. Przeanalizować, do jakiego stopnia funkcje mediów tradycyjnych uzupełniane są przez inne podmioty Społeczeństwa Informacyjnego i opracować strategię w kierunku zapewnienia stosowania zasad przezroczystości, sprawiedliwości oraz szacunku dla zasadniczych praw także przez nowe media.

25. Promować wymianę informacji odnośnie rozwoju i regulacji nowych usług komunikacyjnych na poziomie ogólnoeuropejskim przez państwa członkowskie. Zbadać dokładniej w tym kontekście wpływ nadawania programów cyfrowych na mechanizmy demokracji i społeczeństwo.

26. Zbadać także w tym kontekście, czy zasady zawarte w Zaleceniu Nr R (99) 15 odnośnie kroków dotyczących relacjonowania przez media kampanii wyborczych należy poddać przeglądowi w świetle rozwoju usług nadawania programów cyfrowych i innych nowych usługi komunikacyjnych.

27. Śledzić uważnie kwestię szacunku dla godności ludzkiej w mediach oraz w nowych usługach komunikacyjnych w celu podjęcia w razie potrzeby inicjatyw prawnych lub innych dla uzupełnienia i wzmocnienia Deklaracji Stałego Komitetu ds. Telewizji bez Granic odnośnie godności ludzkiej i fundamentalnych praw innych ludzi.

28. Dokonać przeglądu sytuacji w państwach członkowskich odnośnie ustawodawstwa w zakresie zniesławienia za pośrednictwem mediów pod kątem podjęcia w razie potrzeby wszelkich odpowiednich inicjatyw w celu zapewnienia zgodności ich ustawodawstwa i praktyki krajowej ze standardami Rady Europy.

29. Zanalizować aspekty prawne i związane z bezpieczeństwem specyficzne dla dziennikarstwa dochodzeniowego w celu określenia, czy w społeczeństwie demokratycznym należy podjąć inicjatywy na korzyść tej postaci dziennikarstwa.

Uchwała na temat mediów na Ukrainie

1. Ministrowie Stanu uczestniczący w VII Europejskiej Konferencji Ministerialnej na temat Polityki w zakresie Środków Masowego Przekazu (Kijów, 10-11 marca 2005 r.),
2. Witając z zadowoleniem zdecydowanie i wysiłki Ukrainy, by chronić i promować wolność wyrazu i informacji zgodnie z Artykułem 10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i prawem precedensowym Europejskiego Sądu Praw Człowieka oraz opracować ramy prawne i regulacyjne sprzyjające działaniu w tym kraju wolnych, niezależnych i pluralistycznych mediów;
3. Odnotowując wysiłki czynione przez Radę Europy ze wsparciem państw członkowskich oraz innych partnerów, w szczególności Unii Europejskiej, w celu udzielenia pomocy w osiągnięciu tych celów;
4. Mając na względzie wezwanie ze strony Ukrainy do prawdziwego partnerstwa pomiędzy instytucjami europejskimi a Ukrainą;
5. Przekonani, że należy realizować i wzmacniać współpracę na polu mediów pomiędzy Ukrainą a Radą Europy w celu spowodowania pozytywnej zmiany i skonsolidowania osiągnięć, w szczególności w zakresie ram prawnych i regulacyjnych, zwiększenia pluralizmu i niezależności mediów oraz wprowadzenia prawdziwego systemu mediów publicznych,
6. Wzywają wspólnie Radę Europy do zwiększenia współpracy z Ukrainą na polu mediów, w szczególności przez uzgodnienie nowego planu działania dla mediów na Ukrainie;
7. Nalegają na Radę Europy, Państwa członkowskie oraz inne zainteresowane kraje i instytucje, by wsparły one aktywnie wdrożenie tego planu działania dla mediów na Ukrainie po jego przyjęciu, szczególnie przez zapewnienie wsparcia politycznego i adekwatnych zasobów dla jego sfinansowania.

Nowe grupy specjalistów w RE

Konferencja powołała do życia na najbliższe dwa lata grupy specjalistów, które zajmą się realizowaniem przez nią planu działania:

- Grupa specjalistów ds. swobody wypowiedzi i informacji w czasie kryzysu (MM-S-IC);
- Grupa specjalistów ds. różnorodności mediów (MM-S-MD);
- Grupa specjalistów ds. radiofonii i telewizji publicznej (MM-S-PSB);
- Grupa specjalistów ds. praw człowieka w Społeczeństwie Informacyjnym (MM-S-IS).

Polska bierze udział w pracach Grupy specjalistów do spraw różnorodności mediów. Pierwsze spotkanie grupy miało miejsce w dniach 21-22 marca. Zakres działania grupy został określony przez Komitet Zarządzający do Spraw Mediów (CDMM) podczas posiedzenia w dniach 2-5 listopada 2004, a następnie zatwierdzony przez Komitet Ministrów Rady Europy.

Pierwszym punktem spotkania był wybór przewodniczącego grupy, którym został pan Sigve Gramstad, Dyrektor Generalny Norweskiego Urzędu ds. Własności Mediów (Norwegian Media Ownership Authority).

Następnie omówiono zadania, jakie zostały postawione przed grupą:

- Monitorowanie, we współpracy z Europejskim Obserwatorium Audiowizualnym, rozwoju koncentracji mediów w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem poziomu ponadnarodowego, badanie jej wpływu na wolność wypowiedzi i informacji oraz sugerowanie inicjatyw mających na celu ochronę pluralizmu w mediach.
- Badanie wpływu koncentracji mediów na różnorodność kulturową i pluralizm mediów ze szczególnym uwzględnieniem środowiska cyfrowego oraz jeśli okazałoby się to konieczne aktualizacja Rekomendacji nr R (94) 13 na temat środków promujących przejrzystość w mediach oraz nr R (99) 1 na temat środków promujących pluralizm w mediach.
- Śledzenie prac w ramach UNESCO nad projektem międzynarodowej konwencji o ochronie różnorodności treści kulturalnych i twórczości artystycznej, badanie jej konsekwencji dla sektora mediów oraz jeśli zostanie to uznane za konieczne wypracowanie wspólnego paneuropejskiego podejścia do tego aktu oraz zaproponowanie odpowiednich działań.
- Monitorowanie implementacji Rekomendacji (2003) 9 na temat środków mających na celu promowanie demokratycznego i społecznego udziału nadawania cyfrowego, jeśli uznane to zostanie za zasadne opracowanie kolejnych wytycznych dla państw członkowskich celem zapewnienia implementacji tego aktu.

Najwięcej czasu poświęcono kwestii monitorowania rozwoju koncentracji mediów w Europie. W trakcie wymiany poglądów uznano, iż możliwe są dwa scenariusze, pierwszy polegałby na opracowaniu kompleksowego raportu, który opisywałby stan koncentracji mediów w Europie uwzględniając jej ponadgraniczny aspekt jak również rozwój nowych mediów, drugi natomiast oznaczać miałby utworzenie stałego systemu monitoringu koncentracji mediów w Europie. Wybór właściwego rozwiązania uzależniony jest jednak od środków finansowych jak również możliwości organizacyjne Europejskiego Obserwatorium Audiowizualnego (EOA). Dlatego też sekretariat zorganizował spotkanie z przedstawicielami EOA, 1. Ministrowie Stanu uczestniczący w VII Europejskiej Konferencji Ministerialnej na temat Polityki w zakresie Środków Masowego Przekazu (Kijów, 10-11 marca 2005 r.),

2. Witając z zadowoleniem zdecydowanie i wysiłki Ukrainy, by chronić i promować wolność wyrazu i informacji zgodnie z Artykułem 10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i prawem precedensowym Europejskiego Sądu Praw Człowieka oraz opracować ramy prawne i regulacyjne sprzyjające działaniu w tym kraju wolnych, niezależnych i pluralistycznych mediów;

3. Odnotowując wysiłki czynione przez Radę Europy ze wsparciem państw członkowskich oraz innych partnerów, w szczególności Unii Europejskiej, w celu udzielenia pomocy w osiągnięciu tych celów;

4. Mając na względzie wezwanie ze strony Ukrainy do prawdziwego partnerstwa pomiędzy instytucjami europejskimi a Ukrainą;

5. Przekonani, że należy realizować i wzmacniać współpracę na polu mediów pomiędzy Ukrainą a Radą Europy w celu spowodowania pozytywnej zmiany i skonsolidowania osiągnięć, w szczególności w zakresie ram prawnych i regulacyjnych, zwiększenia pluralizmu i niezależności mediów oraz wprowadzenia prawdziwego systemu mediów publicznych,

6. Wzywają wspólnie Radę Europy do zwiększenia współpracy z Ukrainą na polu mediów, w szczególności przez uzgodnienie nowego planu działania dla mediów na Ukrainie;

7. Nalegają na Radę Europy, Państwa członkowskie oraz inne zainteresowane kraje i instytucje, by wsparły one aktywnie wdrożenie tego planu działania dla mediów na Ukrainie po jego przyjęciu, szczególnie przez zapewnienie wsparcia politycznego i adekwatnych zasobów dla jego sfinansowania.

Nowe grupy specjalistów w RE

Konferencja powołała do życia na najbliższe dwa lata grupy specjalistów, które zajmą się realizowaniem przez nią planu działania:

- Grupa specjalistów ds. swobody wypowiedzi i informacji w czasie kryzysu (MM-S-IC);
- Grupa specjalistów ds. różnorodności mediów (MM-S-MD);
- Grupa specjalistów ds. radiofonii i telewizji publicznej (MM-S-PSB);
- Grupa specjalistów ds. praw człowieka w Społeczeństwie Informacyjnym (MM-S-IS).

Polska bierze udział w pracach Grupy specjalistów do spraw różnorodności mediów. Pierwsze spotkanie grupy miało miejsce w dniach 21-22 marca. Zakres działania grupy został określony przez Komitet Zarządzający do Spraw Mediów (CDMM) podczas posiedzenia w dniach 2-5 listopada 2004, a następnie zatwierdzony przez Komitet Ministrów Rady Europy.

Pierwszym punktem spotkania był wybór przewodniczącego grupy, którym został pan Sigve Gramstad, Dyrektor Generalny Norweskiego Urzędu ds. Własności Mediów (Norwegian Media Ownership Authority).

Następnie omówiono zadania, jakie zostały postawione przed grupą:

- Monitorowanie, we współpracy z Europejskim Obserwatorium Audiowizualnym, rozwoju koncentracji mediów w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem poziomu ponadnarodowego, badanie jej wpływu na wolność wypowiedzi i informacji oraz sugerowanie inicjatyw mających na celu ochronę pluralizmu w mediach.
- Badanie wpływu koncentracji mediów na różnorodność kulturową i pluralizm mediów ze szczególnym uwzględnieniem środowiska cyfrowego oraz jeśli okazałoby się to konieczne aktualizacja Rekomendacji nr R (94) 13 na temat środków promujących przejrzystość w mediach oraz nr R (99) 1 na temat środków promujących pluralizm w mediach.
- Śledzenie prac w ramach UNESCO nad projektem międzynarodowej konwencji o ochronie różnorodności treści kulturalnych i twórczości artystycznej, badanie jej konsekwencji dla sektora mediów oraz jeśli zostanie to uznane za konieczne wypracowanie wspólnego paneuropejskiego podejścia do tego aktu oraz zaproponowanie odpowiednich działań.
- Monitorowanie implementacji Rekomendacji (2003) 9 na temat środków mających na celu promowanie demokratycznego i społecznego udziału nadawania cyfrowego, jeśli uznane to zostanie za zasadne opracowanie kolejnych wytycznych dla państw członkowskich celem zapewnienia implementacji tego aktu.

Najwięcej czasu poświęcono kwestii monitorowania rozwoju koncentracji mediów w Europie. W trakcie wymiany poglądów uznano, iż możliwe są dwa scenariusze, pierwszy polegałby na opracowaniu kompleksowego raportu, który opisywałby stan koncentracji mediów w Europie uwzględniając jej ponadgraniczny aspekt jak również rozwój nowych mediów, drugi natomiast oznaczać miałby utworzenie stałego systemu monitoringu koncentracji mediów w Europie. Wybór właściwego rozwiązania uzależniony jest jednak od środków finansowych jak również możliwości organizacyjne Europejskiego Obserwatorium Audiowizualnego (EOA). Dlatego też sekretariat zorganizował spotkanie z przedstawicielami EOA, w czasie którego uczestnikom przedstawione zostały obecne możliwości oraz trudności EOA w zakresie prowadzenia podobnych badań. Zaproszeni goście podkreślili przede wszystkim konieczność precyzyjnego zdefiniowania zakresu koncentracji mediów (np. pionowa, pozioma, krzyżowa) oraz zdefiniowania obszaru, który miałby zostać poddany badaniu (np. sektor prasy, nowych mediów). Ponadto zaznaczono, iż materia ta ma charakter bardzo dynamiczny, co wymaga dużego nakładu środków oraz rozbudowanej sieci współpracowników. Na obecnym etapie EOA dysponuje wystarczającymi środkami i zasobami ludzkimi do prowadzenia badań w sektorze mediów elektronicznych, chociaż także w tym wypadku istnieją trudności związane z uzyskiwaniem wiarygodnych informacji finansowych z niektórych państw. Podkreślono, iż prawdziwym wyzwaniem dla EOA byłoby dodatkowo badanie sektora prasy i nowych mediów. Ewentualne zaangażowanie się EOA w nowe obszary wymagałoby jej finansowego i organizacyjnego wzmocnienia. Ostatecznie ustalono, że przygotowany zostanie na następne spotkanie w listopadzie br. raport, dotyczący obecnego stanu koncentracji mediów w Europie. Raport ten ma koncentrować się na sytuacji w poszczególnych państwach członkowskich (minimum sześć państw), reprezentujących, różne regiony Europy, tradycje, różną wielkość i strukturę rynku. Ma on bazować na obecnie dostępnych danych, lecz w miarę możliwości powinien obejmować także rynek prasy i nowych mediów. Jego celem ma być zbadanie ewentualnego wpływu koncentracji mediów na oferowane treści. Na jego podstawie członkowie grupy mają ewentualnie rekomendować CDMM utworzenie systemu monitorującego koncentrację mediów w skali europejskiej.

Posiedzenie Grupy wysokiego szczebla złożonej z organów regulacyjnych w dziedzinie radia i telewizji

W dniu 17 marca w Brukseli na posiedzeniu stałej grupy składającej się z przedstawicieli krajowych regulatorów audiowizualnych oraz Komisji Europejskiej (High-level Group of Executives of Regulatory Authorities in the Field of Broadcasting), w pracach której biorą udział przedstawiciele KRRiT, został przyjęty wspólny komunikat, którego treść publikujemy poniżej. Komunikat został przyjęty w związku z istotnym problemem, przed jakim stanął francuski regulator. Pod koniec 2003 r. arabska stacja Al Manar, posiadająca koncesję na satelitarne rozpowszechnianie swoich programów w Europie, nadała program „Al Szatat” zawierający obrazy jawnie antysemickie. W konsekwencji Najwyższa Rada Audiowizualna (CSA) postanowiła, w ramach sankcji karnej, cofnąć koncesję przyznaną Al Manar. Jednocześnie CSA ostrzegła Rząd Francuski, że znajduje się w trudnej sytuacji pod względem prawnym, jeśli chodzi o wypełnianie swoich obowiązków wobec nieautoryzowanych kanałów telewizyjnych. W efekcie CSA otrzymała na mocy ustawy możliwość zwracania się do Rady Państwa o nakazanie operatorom satelitarnym działającym pod francuską jurysdykcją zaprzestania świadczenia usług wobec stacji, których programy naruszają zasady określone w ustawie z 1986 r. Po wejściu w życie Ustawy z 9 lipca 2004 r. CSA przedstawiła sprawę Radzie Państwa, prosząc o zakazanie rozpowszechniania programu telewizji Al Manar. Rada Państwa, która przedstawiła swoją decyzję 20 sierpnia, nie skorzystała z sugestii CSA. Nakazała telewizji Al Manar do 1 października złożyć wnioski o koncesję, czego zaniechanie spowoduje zakaz rozprzestrzeniania sygnału tej stacji przez Eutelsat. Al Manar złożyła taki wniosek, uruchamiając tym samym, zgodnie z decyzją Rady Państwa, procedurę koncesyjną, która powinna zakończyć się wydaniem decyzji w przeciągu dwóch miesięcy. W trakcie postępowania CSA zwróciła uwagę na formalne zobowiązanie nadawcy, że będzie on „przestrzegał prawa francuskiego i nie będzie nadawał programów, które mogłyby wywoływać przemoc lub nienawiść na tle religijnym czy narodowościowym lub też zakłócać porządek publiczny czy naruszać godność człowieka”. CSA, biorąc pod uwagę te zobowiązania i gotowość stacji, by podlegać regulacji na podstawie zobowiązań koncesyjnych, zdecydowała w listopadzie 2004 r. przyznać stacji Al Manar bardzo rygorystyczną koncesję, zawierającą surowe zapisy w kwestii charakteru jej programów.

I tak nakazała stacji „nie naruszać godności człowieka oraz nie podburzać do działań podlegających zaskarżeniu we Francji, respektować polityczne, kulturowe i religijne uczucia widowni europejskiej, nie pobudzać nienawiści, przemocy ani dyskryminacji z powodów rasy, płci, religii czy narodowości, nie przedstawiać przemocy wobec ludności cywilnej w sposób aprobujący, nie puszczać w obieg dokumentów sprzecznych z wymaganiami Konwencji Genewskiej na temat jeńców wojennych, nie rozpowszechniać programów, które mogłyby naruszać porządek publiczny, nie zachęcać do postaw odrzucenia czy ksenofobii, dawać bezstronny obraz sytuacji konfliktowej” w głównych wiadomościach.

Ponadto, biorąc pod uwagę specyficzny przypadek Al Manar, CSA udzieliła tej stacji koncesji na okres jednego roku, podczas gdy zazwyczaj okres obowiązywania koncesji wynosi pięć lat.

W związku z tym, że Al Manar w listopadzie 2004 r. nadał program, który ponownie spowodował naruszenie fundamentalnych zasad prawa audiowizualnego oraz warunków podpisanego porozumienia, CSA ponownie przedstawiła sprawę Radzie Państwa do rozpatrzenia w trybie doraźnym, aby można było nakazać operatorowi Eutelsat zaprzestanie rozpowszechniania kanału Al Manar. W efekcie francuska Rada Państwa nakazała firmie Eutelsat zaprzestania rozpowszechniania programu Al Manar w ciągu 48 godzin. W konsekwencji tej decyzji, kanał przestał być nadawany poprzez operatora satelitarnego Eutelsat.

Komunikat

Grupa wysokiego szczebla złożona z organów regulacyjnych w dziedzinie radia i telewizji – Nawoływanie do nienawiści w programach nadawanych w krajach spoza Unii Europejskiej – 17 marca 2005 r.

1. Przewodniczący organów regulacyjnych w dziedzinie radia i telewizji, zebrani w Brukseli z inicjatywy europejskiej komisarz ds. Społeczeństwa Informacyjnego i mediów, potwierdzają swe przywiązanie do zasad wolności, demokracji i poszanowania praw człowieka, a także do podstawowych swobód oraz praworządnego Państwa, zgodnie z postanowieniami artykułu 6 Traktatu o Unii Europejskiej, Karty Podstawowych praw Unii Europejskiej oraz Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych swobód. W myśl zasady wolności słowa i swobody mediów zakaz nadawania kanału telewizyjnego lub innego medium audiowizualnego może stanowić jedynie rzadki wyjątek w naszym demokratycznym społeczeństwie, wyznającym zasadę pluralizmu i otwartości.

2. Organa regulacyjne wraz z europejską komisarz postanawiają jednak, że celem prowadzenia skuteczniejszej walki z nawoływaniem do nienawiści rasowej i/lub na tle religijnym w programach audiowizualnych nadawanych z krajów Unii Europejskiej lub spoza Unii, należy w trybie pilnym dążyć do ścisłej współpracy między organami regulującymi sektor audiowizualny Państw członkowskich Unii Europejskiej, krajami kandydującymi do Unii a krajami Europejskiej Przestrzeni Ekonomicznej. Ostatnie przypadki dotyczące kanałów „Al Manar” i „Sahar 1” potwierdzają konieczność wdrożenia skoordynowanych i skutecznych środków.

3. Organa regulacyjne oraz Komisja Europejska przypominają, że prawo wspólnotowe wyraźnie zakazuje nadawania programów nawołujących do nienawiści na tle rasowym, religijnym lub narodowościowym lub z powodu płci (Artykuł 22 bis Dyrektywy „Telewizja bez granic”). Zasada ta obowiązuje również nadawców z krajów trzecich, o ile programy nadawane są na częstotliwości, na kanale satelitarnym lub na uplinku satelitarnym obsługiwanych przez Państwo członkowskie.

4. Organa regulacyjne oraz Komisja Europejska przypominają także, że zgodnie z zasadą subsydiarności, właściwe władze Państw Członkowskich są zobowiązane stosować postanowienia Dyrektywy „Telewizja bez granic”, przestrzegając przy tym podstawowych praw.

5. Organa regulacyjne oraz Komisja Europejska ponownie zwracają uwagę na znaczenie ścisłego stosowania kryteriów kompetencyjnych oraz przepisów z zakresu porządku publicznego Dyrektywy „Telewizja bez granic” w programach odbieranych w krajach Unii Europejskiej i nadawanych z krajów trzecich. Każde Państwo członkowskie oraz jego właściwe instancje mają obowiązek sprawić, by wszystkie programy emitowane przez podlegających im nadawców przestrzegały postanowień Dyrektywy „Telewizja bez granic”.

6. Reasumując, organa regulacyjne wraz z europejską komisarz postanawiają wdrożyć następujące środki:

a) Wymiana informacji na autoryzowanych kanałach w Państwach Członkowskich, w celu określenia właściwego kompetencyjnie Państwa i zapewnienia skutecznego stosowania prawa wspólnotowego.

W perspektywie krótkofalowej wspomniana wymiana informacji mogłaby zostać udoskonalona poprzez utworzenie punktu kontaktowego w łonie każdego organu krajowego. Powyższy punkt kontaktowy powinien dostarczać niezbędnych informacji dla pozostałych ciał regulacyjnych oraz Komisji Europejskiej na temat kanałów podlegających właściwości sądów danego Państwa członkowskiego. W szczególności Państwa członkowskie dysponujące kanałami satelitarnymi

powinny mieć możliwość przekazywania informacji dotyczących wszystkich nadawców emitujących te kanały.

W perspektywie średniofalowej należałoby rozważyć stworzenie sieci połączeń między bankami danych dotyczących autoryzowanych kanałów w Państwach członkowskich czy nawet utworzenie centralnego banku danych zawierającego tego typu informacje. W tym kontekście współpraca między Europejską Platformą Ciał Regulujących (EPRA) byłaby znacząca i pożyteczna.

b) Wzajemna i natychmiastowa wymiana informacji między regulatorami audiowizualnymi Państw członkowskich, a także ścisła współpraca w przypadku wycofania zezwolenia lub zakazu nadawania programu.

c) Stworzenie ograniczonego forum internetowego, zastrzeżonego dla regulatorów oraz Komisji, umożliwiającego pogłębioną wymianę opinii na temat przypadków uznanych przez właściwe organa jako problematyczne.

d) Dalsze prowadzenie prac grupy wysokiego szczebla złożonej z Przewodniczących organów regulacyjnych w dziedzinie mediów, pod kierownictwem Przewodniczącego Komisji Europejskiej.

7. Ponadto organa regulacyjne wraz z europejską komisarz podkreślają wolę ścisłej współpracy z ciałami regulacyjnymi krajów trzecich, na przykład z Konferencją ciał regulacyjnych krajów śródziemnomorskich, oraz zachęcają właściwe kompetencyjnie organa do uczynienia z walki z programami audiowizualnymi nawołującymi do walki na tle religijnym i/lub rasowej priorytet w stosunkach z krajami trzecimi.

8. Organa regulacyjne zachęcają Komisję do uwzględnienia tej problematyki przy wprowadzaniu zmian do Dyrektywy „Telewizja bez granic” oraz we wszelkich aspektach prowadzonej przez nią polityki, w szczególności polityki zagranicznej, a zwłaszcza polityki przedakcesyjnej, polityki sąsiedzkiej oraz w kwestii procesu barcelońskiego.

Wizyta Litewskiej Komisji Radiofonii i Telewizji

W dniach 11-12 maja br. przebywała z wizytą w Warszawie delegacja członków Litewskiej Komisji Radiofonii i Telewizji, w składzie: Jonas Liniauskas, przewodniczący, Marytė Kontrimaitė i Ramunė Vėliuvenė, członkinie RTCL. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji współpracuje z Litewską Komisją Radiofonii i Telewizji od 1996 roku. W latach 1999 i 2001 roku miały miejsce wspólne spotkania w Wilnie. Ekspert KRRiT wielokrotnie byli zapraszani na konferencje organizowane przez litewskiego regulatora, m.in. w ub. roku konferencji poświęconej koncentracji w mediach.

W czasie spotkania litewskich gości z członkami i dyrektorami departamentów w Biurze KRRiT poruszono przede wszystkim tematy interesujące Litwinów. Były to:

- procedura odnowienia koncesji,
- procedura rejestracji programów rozprowadzanych w sieciach kablowych,
- ochrona nieletnich (krótka informacja ze strony dyr. Grażyny Bączkowskiej).

Jonas Liniauskas wskazał najistotniejsze wyzwania stojące przed RTCL i Litwą w dziedzinie mediów elektronicznych. W jego ocenie przede wszystkim musi zostać wprowadzony w życie strategia telewizji cyfrowej na Litwie. W Wilnie działa, jak dotąd, jeden naziemny nadawca cyfrowy, można odbierać pięć programów. Ponadto przeprowadzono również różne eksperymentalne działania, związane z oglądaniem telewizji na przykład w autobusach, istnieje pomysł wprowadzenia możliwości oglądania telewizji w samochodach. Projekt strategii cyfrowej jest już przygotowany, wspólnie przez RTCL oraz przez państwowy urząd regulacji telekomunikacyjnej. Wszystko wskazuje, że przetarg będzie ogłoszony we wrześniu. Innym istotnym problemem jest przyjęcie już przygotowywanego przez nadawców projektu kodeksu etycznego. W pracach uczestniczy również litewska Komisja, zadaniem na przyszłość będzie wprowadzenie kodeksu w życie, oraz dołożenie starań, aby dobrze funkcjonował w praktyce. Po trzecie, jest obecnie przygotowywana nowelizacja ustawy o informowaniu społeczeństwa. Nowelizacja ta dotyczy Internetu i jego roli w przestrzeganiu zasad etyki oraz określeniu zakresu odpowiedzialności odpowiednich organów. Kolejną, istotną dla Litwy sprawą jest abonament. Litwa nie wprowadziła abonamentu, nadawcy publiczni są finansowani z budżetu państwa. Od dawna toczą się dyskusje na temat tego, czy wprowadzić abonament i na jakich zasadach. W ostatnim okresie toczą się także dyskusje na temat „reklamy politycznej”, jak ten problem rozwiązać, czy przeznaczać na nią środki z budżetu państwa. Na razie jest decyzja, aby tego typu reklama nie ukazywała się ani w programach nadawców publicznych, ani komercyjnych. Pozostaje problem, jak w tej sytuacji prowadzić kampanię wyborczą, jak wyglądałaby na przykład kampania związana z najróżniejszymi referendumami, w tym z referendum konstytucyjnym.

Członkowie Litewskiej Komisji Radiofonii i Telewizji gościli również w TVN, zostali przyjęci przez Piotra Waltera, prezesa TVN. Litewskich gości interesowała specyfika pracy polskiego nadawcy komercyjnego, a także kanału informacyjnego, jakim jest TVN-24.

Litewska Komisja Radiofonii i Telewizji (RTCL) utworzona została na podstawie ustawy o radiofonii i telewizji z 1996 roku. W jej skład wchodzi 12 członków wspomaganych przez 17 osób personelu pracujących w trzech departamentach: Koncesyjnym i Kontroli, Monitoringu i Analiz oraz Public Relations i Współpracy z Zagranicą. Członkowie Komisji są delegowani przez: Prezydenta (1), Parlament (3) oraz przez organizacje publiczne (np. Litewskie Stowarzyszenie Dziennikarzy, Litewski Związek Artystów, Litewski Związek Teatralny, Litewską Konferencję Biskupów itd.).

Kompetencji Komisji podlega rynek prywatnej telewizji, radia i rynek kablowy. Poza obszarem kompetencji Komisji pozostają media publiczne. Do głównych zadań Komisji należy: przyznawanie koncesji na nadawanie (analogowe, satelitarne i kablowe), przydzielanie częstotliwości (wspólnie z regulatorem rynku telekomunikacyjnego), rozpatrywanie skarg, wydawanie rozporządzeń i kodeksów, nakładanie sankcji na nadawców, monitorowanie programu, działalności finansowej i struktury własnościowej nadawców oraz pełnienie roli ciała konsultacyjnego przy parlamencie i rządzie. Komisja odpowiada przed Parlamentem.

Budżet Komisji finansowany jest z opłat wnoszonych przez podmioty rynkowe oraz z 0,8% dochodu z reklam, opłat abonenckich (płatnej telewizji) oraz innej działalności komercyjnej. Komisja może być także finansowana z innych źródeł, np. z darowizn i działalności wydawniczej.

Rynek regulowany przez RTCL (dane za 2003 rok):

Nadawcy radiowi: 41
Nadawcy telewizyjni: 27
Operatorzy kablowi: 55

Działania KRRiT na rzecz współpracy polsko-ukraińskiej

KRRiT mając wieloletnie doświadczenie współpracy z Radą Europy, realizuje, w ramach Programu Wsparcia i Pomocy Technicznej dla niektórych krajów członkowskich RE, cykl staży dla dziennikarzy ukraińskich mediów regionalnych. Staże tego typu obejmą dziennikarzy z Sum, Doniecka i prawdopodobnie Zaporozża. W marcu br. miała miejsce pierwsza edycja staży zorganizowana w Gazecie Wyborczej oraz w wydaniu poznańskim Gazety Wyborczej. Ponadto, w związku z podjęciem prac na Ukrainie dotyczących stworzenia nadawcy publicznego, miała miejsce wizyta w TVP SA.

Warto przypomnieć, że Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji aktywnie włączyła się w działania na rzecz polsko-ukraińskiej współpracy jeszcze w latach 90-tych. KRRiT stara się przede wszystkim inicjować działania dotyczące polsko-ukraińskiej współpracy przygranicznej w dziedzinie mediów elektronicznych. W tym celu KRRiT współorganizowała razem z TVP3 Regionalną i Internews-Ukraina oraz Związku Ukraińców w Polsce kilka spotkań i konferencji z udziałem przedstawicieli mediów regionalnych z Polski i Ukrainy. KRRiT była organizatorem seminariów i konferencji polsko ukraińskich, w tym w szczególności:

- Regionalne media: perspektywy współpracy przygranicznych polskich i ukraińskich mediów;
- Integracja europejska w mediach – doświadczenie Polski dla Ukrainy;
- Kampanie wyborcze w mediach: doświadczenie polskie i ukraińskie, pod patronatem Rady Europy i udziałem ekspertów OBWE.

W ramach „Roku Polskiego na Ukrainie” Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zorganizowała w czerwcu 2004 roku seminarium we Lwowie zatytułowane: „Kampanie wyborcze w mediach – doświadczenie polskie i ukraińskie”. Seminarium realizowane wspólnie z ukraińską organizacją Internews-Ukraina i we współpracy ze Związkiem Ukraińców w Polsce odbyło się pod patronatem Waltera Schwimmera, Sekretarza Generalnego Rady Europy oraz z udziałem ekspertów OBWE.

Również w ub. roku zakończyła się realizacja projektu unijnego „Wsparcie dla niezależnych mediów na Ukrainie”, w którym KRRiT była partnerem obok BBC World i ukraińskiego Centrum Inicjatyw Medialnych. W ramach projektu zostało stworzone w Odessie Centrum Koordynacyjne. Projekt obejmował przede wszystkim dziennikarzy i menedżerów mediów ze Wschodniej Ukrainy okręgu Odessy i Chersonia. Polska część projektu polegała na zrealizowaniu wizyt studyjnych dla 18 osób w czołowych polskich mediach. Zgodę na przyjęcie ukraińskich uczestników projektu wyraziły: Gazeta Wyborcza, Rzeczpospolita, Radio Zet, TVN-TVN 24, TVP 3 Regionalna, Newsweek, Radio Tok FM. Celem polskiej części projektu było przybliżenie polskiej rzeczywistości medialnej dziennikarzom i menedżerom mediów regionalnych ze wschodniej Ukrainy. Szczególnie istotne było pokazanie mechanizmów, dzięki którym w Polsce funkcjonują media niezależne, oraz sposób, w jaki były tworzone. Wizyty miały miejsce w lutym, marcu, maju. Podczas spotkań w mediach zwrócono w szczególności uwagę na następujące zagadnienia:

- zarządzanie mediami;
- niezależność dziennikarska i wydawcy;
- budowanie programu informacyjnego i telewizyjnego;
- budowanie sieci korespondentów krajowych i zagranicznych;

- marketing, słuchalność, badania, grupy docelowe;
- sytuację mediów komercyjnych w Polsce.

Polska część projektu została bardzo wysoko oceniona przez ukraińskich uczestników wizyt. Realizacja tego projektu wskazała, jak istotną rolę odgrywają staże i wizyty studyjne dla przedstawicieli ukraińskich mediów w polskich środkach masowego przekazu. Doświadczenia te stały się podstawą do przedłużenia projektu dzięki możliwości organizacji cyklu we współpracy z Radą Europy.

Wkładkę opracowała
I. Chruślińska

PRZEGLĄD WYDARZEŃ MIĘDZYNARODOWYCH

Unia Europejska

UE

Postępowanie sądowe w sprawie naruszenia przepisów UE dotyczących łączności elektronicznej

14 kwietnia 2005 roku Komisja Europejska wszczęła postępowanie sądowe przeciwko dziesięciu państwom członkowskim UE w sprawie naruszenia przepisów unijnych dotyczących łączności elektronicznej. Komisja wskazuje na błędy w prawie krajowym oraz niewłaściwe praktyczne stosowanie przepisów unijnych w Niemczech, we Włoszech, na Łotwie, Malcie, w Holandii, Austrii, Polsce, Portugalii, na Słowacji oraz w Finlandii. Niektóre błędy w sposobie wdrażania przepisów unijnych we wszystkich dziesięciu państwach są przeszkodą dla krajowych organów regulacyjnych i uniemożliwiają im wprowadzenie unijnych, korzystnych dla obywatela rozwiązań. W niektórych przypadkach (Łotwa, Malta, Polska) konkurencyjny rynek nie będzie mógł rozwijać się bez przeszkód, ponieważ przepisy dotyczące przenoszenia numerów – kluczowego czynnika konkurencji – nie zostały praktycznie wdrożone. Ponadto w Polsce nie udało się zapewnić dostępu do służb ratunkowych poprzez jednolity europejski numer alarmowy 112.

Źródło: Komisja Europejska, Press releases, 14.04.2005

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/430&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Zapytanie Komisji Europejskiej w sprawie pomocy publicznej dla nadawców publicznych w Niemczech, Irlandii i Holandii

3 marca 2005 roku Komisja Europejska wystąpiła do Niemiec, Irlandii i Holandii z prośbą o wyjaśnienie sprawy finansowania nadawców publicznych w tych państwach. Opierając się na licznych skargach napływających z tych trzech państw, Komisja Europejska wstępnie oceniła, że obecny system finansowania nadawców nie jest zgodny z przepisami art. 87 Traktatu Europejskiego dotyczącymi nieudzielania dotacji zakłócających konkurencję. Wstępne dochodzenie wykazało, że w Niemczech, Irlandii i Holandii nie ma klarownego rozdziału między dotowaną działalnością misyjną a działalnością publiczną. W przeszłości Komisja Europejska formułowała podobne zarzuty w stosunku do Francji, Włoch, Hiszpanii i Portugalii. Państwa te, stosując się do sugestii Komisji, zmieniły zasady finansowania nadawców publicznych. W oparciu o te doświadczenia Bruksela proponuje wprowadzić te same zasady: jasna definicja działalności misyjnej, rozdzielenie rachunkowości związanej z działalnością publiczną od innej działalności oraz wprowadzenie odpowiednich mechanizmów zapobiegających zbyt dużym rekompensatom na działalność publiczną. W przypadku Niemiec i Holandii skargi również dotyczyły wykorzystywania przez nadawców publicznych środków pochodzących z pomocy publicznej na finansowanie usług internetowych.

Wspomniane państwa członkowskie muszą ustosunkować się do przedstawionych zarzutów i zaproponować zmiany związane ze sposobem finansowania nadawców publicznych.

Źródło: Komisja Europejska, Press Releases, 3.03.2005:

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/250&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/05/73&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Rewizja Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej

Stały Komitet ds. Telewizji Ponadgranicznej (T-TT), którego głównym zadaniem jest monitorowanie realizacji Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, rozpoczął proces konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi podmiotami w sprawie rewizji wspomnianego aktu prawnego. Podstawowym materiałem do dyskusji jest tzw. discussion dokument przygotowany przez delegata z Polski. Materiał ten odnosi się do następujących zagadnień: zakres Konwencji, jurysdykcja, wolność odbioru i retransmisji, obowiązki stron Konwencji, reklama skierowana do jednej ze stron oraz nadużywanie praw przyznanych przez Konwencję. Komitet oczekuje na uwagi w języku angielskim bądź francuskim do 15 maja br. Objętość dostarczanych materiałów nie powinna przekraczać 4 stron.

Źródło: Council of Europe, Human Rights, Media, Latest News, 05.04.2005

http://www.coe.int/T/E/Human_Rights/media/

Standing Committee On Transfrontier Television (T-TT), Discussion document prepared by the Delegate of Poland on questions concerning the scope of the Convention, jurisdiction, freedom of reception and retransmission, the duties of the Parties of the Convention, advertising directed at a single Party and the abuse of rights granted by the Convention, T-TT(2005)003.

[http://www.coe.int/T/E/Human_Rights/media/2_T-TT/3_Texts_and_documents/T-TT\(2005\)003%20E%20Scope_ECTT.asp#TopOfPage](http://www.coe.int/T/E/Human_Rights/media/2_T-TT/3_Texts_and_documents/T-TT(2005)003%20E%20Scope_ECTT.asp#TopOfPage)

Deklaracja w sprawie wolności wypowiedzi i informacji w mediach w kontekście walki z terroryzmem

Komitet Ministrów Rady Europy na swoim 917 posiedzeniu w dniu 2 marca 2005 roku przyjął Deklarację w sprawie wolności wypowiedzi i informacji w mediach w kontekście walki z terroryzmem. W dokumencie tym ustalono, że walka z terroryzmem nie usprawiedliwia wprowadzania jakichkolwiek ograniczeń związanych z wolnością wypowiedzi i informacji innych niż te określone w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Ponadto podkreślono, że wolność wypowiedzi jest jednym z głównych filarów demokratycznego społeczeństwa i równocześnie może być najbardziej efektywnym sposobem promowania zrozumienia i tolerancji. Jednocześnie, przypominając mediom o ich partykularnym obowiązku związanym z walką z terroryzmem, Komitet Ministrów wezwał instytucje publiczne z państw członkowskich Rady Europy do zagwarantowania dziennikarzom dostępu do informacji oraz do poszanowania ich prawa do nieujawniania swoich źródeł. Dodatkowo, Komitet Ministrów, będzie monitorował podjęte przez państwa członkowskie działania związane z działalnością antyterrorystyczną, które mogą mieć wpływ na wolność mediów.

Źródło: Council of Europe; Latest news, 7.03.2005

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=830679&BackColorInternet=9999CC&BackColorIntranet=FFBB55&BackColorLogged=FFAC75>

Zielona Księga na temat przyszłości BBC

Dnia 2 marca br. brytyjskie Ministerstwo Kultury opublikowało Zieloną Księgę na temat przyszłości BBC. Dokument wpisuje się w długotrwały proces rewizji tzw. Królewskiej Karty BBC (która ma obowiązywać przez kolejne 10 lat) i jest wynikiem konsultacji z nadawcami oraz abonentami. W dokumencie tym Ministerstwo przeciwstawia się przedstawionym sugestiom, iż Królewska Karta BBC powinna zostać ustanowiona aktem Parlamentu, co mogłoby ograniczyć dotychczasową niezależność nadawcy publicznego. Rekomenduje się ponadto pozostawienie systemu abonamentowego jako najlepszego, choć nie pozbawionego wad, sposobu

finansowania mediów publicznych. Mimo to, ze względu na rozwój technologiczny, wspomina się o potrzebie dokonania jeszcze dwóch przeglądów tego systemu w związku z przechodzeniem na nadawanie cyfrowe. Dokument ponadto proponuje doprecyzowanie misji BBC poprzez wyznaczenie nadawcy celów:

- Podtrzymywanie więzi obywatelskich i społeczeństwa obywatelskiego,
- Promowanie edukacji i uczenia się,
- Stymulowanie kreatywności i wysokiej kultury,
- Reprezentowanie Wielkiej Brytanii, jej narodów, regionów i społeczności,
- Przybliżenie Wielkiej Brytanii światu i świata Wielkiej Brytanii,
- Zbudowanie „cyfrowej Wielkiej Brytanii”.

Ponadto zasygnalizowano potrzebę zmiany sposobu zarządzania BBC poprzez zastąpienie dotychczasowego Board of Governors przez BBC Trust i BBC Management jak również utworzenie zarządu (Executive Board). Jeśli chodzi o nadawaną treść, BBC wciąż powinna nadawać bardzo różnorodny program adresowany do zróżnicowanej widowni.

Źródło: Review of the BBC's Royal Charter A strong BBC, independent of government, DCMS, 2005
http://www.bbccharterreview.org.uk/have_your_say/green_paper/bbc_cr_greenpaper.pdf

Planowana reforma BBC

Niezależny Panel Doradczy przesłał do Departamentu Kultury, Mediów i Sportu wyniki swoich prac związanych z regulowaniem i nadzorem nad BBC. Postulowane przez Panel zmiany są kolejną propozycją w ramach tzw. Przeglądu Królewskiej Karty BBC. Według tego ciała doradczego, obecnie funkcjonująca struktura nadzoru nad BBC ma kilka istotnych wad. Po pierwsze, nie jest ona przejrzysta i zrozumiała dla społeczeństwa. Ponadto zwrócono uwagę, iż obecnie ciało nadzorujące funkcjonowanie BBC – Rada Gubernatorów jest także odpowiedzialne za promowanie BBC oraz kierowanie jego działalnością. Fakt ten budzi istotne wątpliwości. Dodatkowo także Panel Doradczy postulował większą niezależność BBC od rządu i parlamentu. Zgodnie z zaproponowanymi rozwiązaniami nadzór nad działalnością BBC mają sprawować następujące instytucje: rząd, parlament, OFCOM oraz nowa instytucja Komisja Mediów Publicznych (Public Service Broadcasting Commission). Rząd i Parlament będą miały wpływ na określanie podstawowych celów i zadań BBC poprzez przyjmowanie Królewskiej Karty BBC oraz nadal będą określać wysokość abonamentu. OFCOM zachowa swój wpływ poprzez możliwość dokonywania przeglądu funkcjonowania mediów publicznych. Komisja Mediów Publicznych ma według pomysłodawców być ciałem niezależnym od rządu i ma zajmować się nadzorem nad właściwym wypełnianiem misji publicznej, właściwym wydatkowaniem pieniędzy publicznych, a także ma sugerować rządowi wysokość abonamentu. Komisja ta ma składać raporty ze swojej działalności Parlamentowi oraz rządowi. Ponadto według wspomnianego projektu Komisja będzie miała także prawo przekazać część wpływów z abonamentu innym nadawcom publicznym. Pracami BBC ma kierować zarząd (Board of Directors), który ma bezpośrednio decydować o polityce programowej nadawcy oraz przeznaczeniu środków abonamentowych. Działalność zarządu w kwestiach finansowych miałaby być nadzorowana przez Komisję Mediów Publicznych.

Źródło: Lord Burns Letter to Secretary of State,
http://www.bbccharterreview.org.uk/pdf_documents/Letter_tosos_further_rec.pdf
Independent Panel's Final Advice to the Secretary of State
http://www.bbccharterreview.org.uk/pdf_documents/050123a_Governance.pdf

AGCOM, włoski regulator rynku audiowizualnego podjął decyzję o ukaraniu brokerów reklamowych dwóch największych grup medialnych działających na rynku mediów elektronicznych: nadawcy publicznego RAI oraz komercyjnego RTI (własność Mediaset). Przyczyną wymierzenia kary było naruszenie prawa antymonopolowego związanego z uzyskaniem pozycji dominującej na rynku reklamy telewizyjnej. Stacje telewizyjne wchodzące w skład obu grup medialnych w ostatnich latach łącznie osiągnęły oglądalność na poziomie ok. 90%. Wysokość kary ustalono na 2% przychodów reklamowych obu grup medialnych osiągniętych w roku 2003, co stanowi w ok. 26 mln euro w przypadku RAI oraz ok. 60 mln euro w przypadku RTI.

Źródło: AGCOM, Comunicati stampa, 8.03.2005
http://www.agcom.it/comunicati/cs_080305.htm

Zebrali i opracowali:
Albert Woźniak
Paweł Sępka

**Ustawa z 21 kwietnia 2005 roku
o opłatach abonamentowych
(Dz.U. Nr 85, poz. 728)**

Uchwalenie ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 roku o opłatach abonamentowych jest konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 września 2004 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł w sposób mieszany, uznając zaskarżone przez Rzecznika Praw Obywatelskich przepisy ustawy o radiofonii i telewizji w części za zgodne z konstytucją, a w części za niezgodne z konstytucją. Zakwestionowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich przepisy art. 6 ust. 2 pkt 6) oraz art. 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji zostały uznane za niezgodne z art. 217 Konstytucji oraz art. 92 ust.1 Konstytucji, lecz za zgodne z art. 213 Konstytucji.

Zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego w art. 3 ust. 1 ustawy o opłatach abonamentowych została określona maksymalna wysokość miesięcznej opłaty za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, na podstawie której KRRiT do dnia 30 kwietnia każdego roku ma obowiązek ogłosić w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” stawki kwotowe tych opłat. KRRiT jest zwolniona z dokonania powyższej czynności, jeżeli do 31 maja każdego roku, w drodze rozporządzenia, ustali niższą niż wskazaną w ustawie wysokość opłat abonamentowych. Bez względu na to, jakie czynności podejmie KRRiT w przedmiocie określenia wysokości opłaty abonamentowej, to zgodnie z delegacją ustawową wynikającą z art. 3 ust. 6, ma obowiązek określania w drodze rozporządzenia zniżki za uiszczanie opłat abonamentowych z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc.

Pomimo że ustawa o opłatach abonamentowych utrzymała dotychczasowy katalog osób zwolnionych z opłat abonamentowych, to znacznemu ograniczeniu ulegnie ilość osób zwolnionych, ponieważ zwolnienie nie przysługuje osobom, które pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z co najmniej dwiema osobami, które ukończyły 26 rok życia, niespełniającymi warunków do uzyskania tych zwolnień. Na podstawie delegacji ustawowej wynikającej z art. 4 ust. 5 ustawy KRRiT określi w drodze rozporządzenia rodzaj dokumentów oraz wzór oświadczenia uprawniających do zwolnień od uiszczania opłaty abonamentowej.

Zachowują prawo do zwolnień od opłat abonamentowych osoby, które korzystają z tego prawa na podstawie dotychczasowych przepisów, pod warunkiem złożenie w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy oświadczenia o niepozostawaniu we wspólnym gospodarstwie domowym z co najmniej dwiema osobami, które ukończyły 26 rok życia, niespełniającymi warunków do uzyskania tych zwolnień.

Nowym rozstrzygnięciem jest wprowadzone przez art. 5 ust. 2 ustawy o opłatach abonamentowych przepisu dotyczącego zwolnienia od obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych:

1. wykorzystywanych wyłącznie przy tworzeniu audycji lub innych przekazów;
2. wykorzystywanych wyłącznie przy tworzeniu, rozpowszechnianiu lub rozprowadzaniu programów radiowych i telewizyjnych, w tym do kontroli jakości rozpowszechniania lub rozprowadzania;
3. przeznaczonych przez przedsiębiorcę wyłącznie do sprzedaży lub przekazania osobom trzecim do używania na podstawie umów, jeżeli czynności te należą do przedmiotu działalności gospodarczej danego przedsiębiorcy.

Zmianie nie uległ operator publiczny uprawniony do rejestrowania odbiorników, pobierania opłat abonamentowych, naliczania odsetek za zwłokę w uiszczaniu opłat. Nadal jest nim państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej Poczta Polska. Natomiast nadzór nad wykonaniem

kontroli obowiązku rejestracji odbiorników oraz pobierania opłat sprawuje minister właściwy do spraw łączności.

Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych wprowadziła bardzo istotne z punktu widzenia ściągalności opłat abonamentowych rozstrzygnięcia, tj. stosowanie do opłat przepisów o postępowania egzekucyjnego w administracji oraz naliczania za opróżnienia w uiszczaniu opłat odsetek w wysokości jak dla zaległości podatkowych.

Został utrzymany dotychczas obowiązujący system w przedmiocie: przeznaczenia opłat abonamentowych na cele misyjne, podziału wpływów, kontroli wydatków oraz sposobu gromadzenia wpływów. Ustawodawca nie pozbawił KRRiT dotychczasowych kompetencji w tym przedmiocie.

Ustawa o opłatach abonamentowych nakłada na zarządy spółek publicznej radiofonii i telewizji obowiązek publicznego udostępniania, do dnia 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy, sprawozdania z wykorzystania wpływów z opłat abonamentowych, odsetek za zwłokę w ich uiszczaniu oraz kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników na realizację misji publicznej.

Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych została opublikowana w Dzienniku Ustaw z dnia 16 maja 2005 r. Nr 85, poz. 728 i wejdzie w życie w dniu 16 czerwca 2005 r., z wyjątkiem przepisu mówiącego o prowadzeniu rachunku KRRiT przez Bank Gospodarstwa Krajowego, na który wpływają pobrane opłaty abonamentowe i odsetki za zwłokę, który wchodzi w życie w dniu 17 sierpnia 2005 r.

DECYZJE

DECYZJA Nr 1/2005 z dnia 21 stycznia 2005 roku

Na podstawie art. 54 ust. 2, w związku z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji (tj. Dz.U. z 2004 roku, Nr 253, poz. 2531) oraz art. 104 i 107 Kodeksu postępowania administracyjnego (tj. Dz.U. z 2000 roku, Nr 98, poz. 1071)

postanawia się:

1. Stwierdzić naruszenie przez p. Stanisława Pelczara, prezesa Zarządu Regionalnej Rozgłośni Polskiego Radia „Radio Wrocław” SA art. 10 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji.
2. Nałożyć na p. Stanisława Pelczara kierującego działalnością nadawcy karę pieniężną w wysokości 5 000 zł (pięć tysięcy złotych).
3. Karę pieniężną należy uiścić w ciągu 14 dni od daty otrzymania Decyzji na rachunek Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w NBP Oddział Okręgowy w Warszawie Nr 13101010100095372231000000.

UZASADNIENIE

Działalnością Regionalnej Rozgłośni Polskiego Radia „Radio Wrocław” SA, z siedzibą we Wrocławiu kieruje prezes Zarządu p. Stanisław Pelczar.

1 marca 2004 roku do Przewodniczącej KRRiT wpłynęło wystąpienie posła Jerzego Szteligi, w związku z wnioskiem p. Stefana Hładyka, prezesa Zarządu Zjednoczenia Łemków, który zwrócił się do Zarządu „Radio Wrocław” SA o rozważenie możliwości emitowania w „Radiu Wrocław” SA cotygodniowej audycji, skierowanej do ludności ukraińskiej, zamieszkującej region dolnośląski.

12 marca 2004 roku p. Anna Szydłowska, dyrektor Gabinetu Przewodniczącej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, z upoważnienia Przewodniczącej KRRiT, skierowała do nadawcy pismo (WSW-052-6/2004/2) w sprawie przekazania Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji kopii odpowiedzi udzielonej p. Stefanowi Hładkowi.

Nadawca nie przekazał odpowiedzi na wyżej wymienione pismo.

22 kwietnia 2004 roku dyr. Anna Szydłowska, z upoważnienia Przewodniczącej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji ponownie zwróciła się do p. Stanisława Pelczara o przekazanie kopii odpowiedzi udzielonej p. Stefanowi Hładkowi (pismo WSW-052-6/2004/3).

Prezes Zarządu „Radio Wrocław” SA Stanisław Pelczar nie przekazał żądanych materiałów.

31 maja 2004 roku, w związku z interwencją telefoniczną z biura poselskiego posła Jerzego Szteligi, Przewodnicząca Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji zwróciła się do p. Stanisława Pelczara o niezwłoczne przekazanie kopii odpowiedzi udzielonej p. Stefanowi Hładkowi, prezesowi Zarządu Zjednoczenia Łemków, w związku ze zgłoszonymi przez niego propozycjami (pismo WSW-052-6/2004/4).

Wystąpienie Przewodniczącej KRRiT z 31 maja 2004 roku nie odniosło pożądanego skutku.

30 czerwca 2004 roku ponowne pismo ponaglące w tej sprawie (WSW-052-6/2004/5) skierowała, z upoważnienia Przewodniczącej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, dyr. Anna Szydłowska.

Prezes Stanisław Pelczar kolejny raz nie zareagował na wniosek o przekazanie kopii odpowiedzi udzielonej p. Stefanowi Hładykowi.

25 sierpnia 2004 roku dyr. Anna Szydłowska, z upoważnienia Przewodniczącej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji skierowała do prezesa Stanisława Pelczara kolejne pismo (WSW-052-6/2004/6), w którym przypomniała, że Przewodnicząca KRRiT oczekuje odpowiedzi na wystąpienie z 12 marca 2004 roku i zwróciła się o niezwłoczne przekazanie kopii odpowiedzi udzielonej p. Stefanowi Hładykowi.

Do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nie wpłynęła odpowiedź na kierowane do prezesa Stanisława Pelczara wystąpienia.

19 października 2004 roku Przewodnicząca Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji skierowała do prezesa Stanisława Pelczara kolejne, szóste pismo (WSW-052-6/2004/7), w którym zwróciła się o niezwłoczne poinformowanie o przyczynach tak długiej zwłoki w udzieleniu odpowiedzi i przekazanie kopii odpowiedzi udzielonej p. S. Hładykowi oraz pośłowi J. Sztelidze.

Z uwagi na brak reakcji ze strony prezesa Stanisława Pelczara, 13 grudnia 2004 roku Przewodnicząca skierowała do nadawcy, na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji, wezwanie do niezwłocznego przekazania wyjaśnień w sprawie oraz poinformowania o przyczynach wielomiesięcznej zwłoki w udzieleniu odpowiedzi (WSW-052-6/2004/8). W przypadku niezastosowania się do wezwania, Przewodnicząca Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji zapowiedziała, że będzie korzystać z uprawnień przewidzianych w przepisach ustawy o radiofonii i telewizji.

Do dnia wydania decyzji odpowiedź od nadawcy nie wpłynęła, co uznać należy za rażące naruszenie art. 10 ust. 2 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji, zwłaszcza w kontekście ustawowych obowiązków nałożonych na nadawcę publicznego. Przewodnicząca Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji, ma prawo żądać od nadawcy przedstawienia materiałów, dokumentów i udzielenia wyjaśnień w zakresie niezbędnym dla kontroli zgodności działania nadawcy z przepisami ustawy. Nadawca ma obowiązek podporządkowania się żądaniom Przewodniczącej KRRiT. Na podstawie art. 54 ust. 2 za nieudzielenie lub udzielenie nierzetelnych informacji na żądanie Przewodniczącej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, osoba kierująca działalnością nadawcy może podlegać karze pieniężnej określonej w art. 54 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji.

W związku z tym, mając na uwadze przytoczone okoliczności faktyczne i prawne, należało orzec, jak na wstępie.

Od decyzji stronie przysługuje odwołanie za pośrednictwem Przewodniczącej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Gospodarczego w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Przewodnicząca
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Danuta Waniek

DECYZJA Nr 2/2005
z dnia 20 kwietnia 2005 r.

Na podstawie art. 53 ust. 1 w związku z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (j.t. Dz. U. z 2004 roku, Nr 253, poz. 2531) oraz art. 104 i 107 kodeksu postępowania administracyjnego (j.t. Dz. U. z 2000r. Nr 98, poz. 1071 i z 2001 r., Nr 49, poz. 509) po rozpatrzeniu z urzędu wyników kontroli emisji programu Telewizji Tele 5 z dni 1-13 marca 2005 r.,

postanawia się:

1. Stwierdzić naruszenie przez nadawcę – spółkę ANTEL Sp. z o.o., emitującą program telewizyjny pod nazwą „TELE5”, zapisów zawartych w art. 16 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji (j.t. Dz.U. z 2004 roku, Nr 253, poz. 2531).
2. Nałożyć na nadawcę karę pieniężną w wysokości 5 000 zł (pięć tysięcy złotych).
3. Karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej Decyzji na rachunek Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w NBP Oddział Okręgowy w Warszawie Nr 13101010100095372231000000.

UZASADNIENIE

Artykuł 16 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji określa, że reklamy nie mogą zajmować więcej niż 12 minut w ciągu godziny nadawania programu. Nadawca w programie Telewizji TELE 5 w dniu 8 marca 2005 r. pomiędzy 19.00-20.00 przekroczył dopuszczalny limit emisji reklam w godzinie emitując 15 minut 20 sekund reklam w godzinie programu.

Nie było to pierwsze przekroczenie obowiązującego limitu reklam. Za przekroczenie limitu w dniu 11 listopada 2004 r. nadawca został ukarany karą pieniężną (Decyzja nr 12/2004 z dnia 17 grudnia 2004 r.).

Kolejne stwierdzone przekroczenia miały miejsce 27 stycznia 2005 r. (dwukrotnie) i 29 stycznia 2005 r. (jednokrotnie). Departament Reklamy zwrócił się do nadawcy z prośbą o nadesłanie wyjaśnień w sprawie przekroczenia obowiązującego limitu reklam. W nadesłanym wyjaśnieniu nadawca stwierdził, że przekroczenia czasu emisji w dniach 27 i 29 stycznia wynikało z awarii sprzętu emisyjnego. Nadawca zadeklarował, że będzie się starał, aby sytuacja ta nie powtórzyła się w przyszłości.

21 marca 2005 r. Departament Reklamy zwrócił się do nadawcy z prośbą o nadesłanie programu archiwalnego z dnia 8 marca z godzin 19.00-20.00, jak również wyjaśnień w sprawie przekroczenia obowiązującego limitu reklam w godzinie programu. Analiza materiału potwierdziła przekroczenie limitu emisji reklam w godzinie programu. W wyjaśnieniach nadawca poinformował, że przyczyną przekroczenia była awaria urządzenia odczytującego, która doprowadziła do zniszczenia taśmy. Nadawca zapewnił, że podjął odpowiednie kroki w celu zapobieżenia takim przypadkom w przyszłości.

Ponieważ ukaranie nadawcy nie odniosło spodziewanego rezultatu, a zobowiązania nadawcy nie zostały dotrzymane, należało orzec jak na wstępie.

Od decyzji stronie przysługuje odwołanie za pośrednictwem Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Gospodarczego w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

Przewodnicząca
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Danuta Waniek

UCHWAŁY

UCHWAŁA NR 199/2005 z dnia 28 kwietnia 2005 roku

Działając na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji, wobec wyczerpania przesłanek uczestnictwa Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w realizacji programu MEDIA II postanawia się:

1. Zakończyć udział Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w realizacji programu MEDIA II, realizowanego na podstawie Uchwały KRRiT Nr 372/2002 z 27 czerwca 2002 roku oraz Zarządzenia Przewodniczącego KRRiT z dnia 25 października 2002 roku w sprawie utworzenia Gospodarstwa Pomocniczego „Biuro Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska”.
2. Upoważnić Przewodniczącego KRRiT do wydania stosownego zarządzenia w sprawie likwidacji Gospodarstwa Pomocniczego „Biuro Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska”.
3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zastępca Przewodniczącego
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Aleksander Łuczak

**Zarządzenie Przewodniczącej KRRiT
z dnia 28.04.2005 roku
w sprawie likwidacji gospodarstwa pomocniczego
„Biuro Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska”**

Na podstawie art.20 ust.3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych w związku z Uchwałą KRRiT NR 199 z dnia 28.04.2005 roku zarządzam co następuje:

§1.

Z dniem 29 kwietnia 2005 roku wszczyna się likwidację wyodrębnionego pod względem majątkowym i organizacyjnym Gospodarstwa Pomocniczego „Biuro Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska” z siedzibą w Warszawie ul.Chełmska 21, p.218 działające przy Biurze Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

§ 2.

Zgodnie z dyspozycją art.20 ust. 5 ustawy o finansach publicznych z dniem dzisiejszym Biuro KRRiT przejmuje składniki majątkowe, należności i zobowiązania zlikwidowanego gospodarstwa pomocniczego.

§ 3.

Konieczne czynności likwidacyjne powierza się Panu Pawłowi Sosnowskiemu, zaś koordynację ze strony Biura KRRiT sprawować będzie Pan Adam Domański.

§4

Przejęcie składników majątkowych przekazanych do „Biura Współpracy z Programem Media - Media Desk Polska” na mocy Zarządzenia Przewodniczącego KRRiT z 25 października 2002 roku, nastąpi na podstawie protokołu zdawczo – odbiorczego, sporządzonego w terminie do dnia 30 czerwca 2005 r. W momencie przyjęcia protokołu następuje zakończenie procedury likwidacyjnej.

§ 5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 29 kwietnia 2005 r. z mocą obowiązującą od dnia 29.04.2005 r.

Przewodnicząca
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Danuta Waniek

Bibliografia zawartości Biuletynu Informacyjnego KRRiT za rok 2004 (numery 1/2,3/4, 5/6, 7/8/9, 10/11/12 2004)

Bibliografia obejmuje artykuły opublikowane w Biuletynie KRRiT, uporządkowane tematycznie. Niektóre teksty zawierające różnorodną problematykę znalazły się w kilku kategoriach tematycznych. Pominięte zostały uchwały, krótkie informacje oraz kalendarium posiedzeń KRRiT.

ABONAMENT

- Środki przekazane w 2003 roku do spółek publicznej radiofonii i telewizji z wyodrębnionego rachunku KRRiT – Dorota Żebrowska, nr1/2,
- Działania na rzecz zwiększania wpływów z abonamentu – Dorota Jasłowska, nr3/4,
- Czy spółkom radiofonii i telewizji publicznej grozi obniżenie poziomu finansowania z wpływów abonamentowych w 2004 roku? – Jacek Kuffel, nr 3/4,
- Zasady podziału środków rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe + wpływy pozaabonamentowe) – Oprac. Jacek Kuffel, nr 5/6,
- Nowy poziom opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych od 1 stycznia 2005 roku, nr 7/8/9,
- Systemy poboru opłat abonamentowych w wybranych państwach europejskich – Oprac. Paweł Stępka, Albert Woźniak, Wojciech Kołodziejczyk, nr 7/8/9,
- Rozliczenie środków publicznych, nr 7/8/9,
- Wpływy pozaabonamentowe w latach 2000-2004, nr 7/8/9.

CIAŁA REGULUJĄCE

- Obowiązek składania sprawozdań przez niezależne ciała regulujące na przykładzie wybranych państw europejskich. – Oprac. Paweł Stępka, nr1/2,
- Razem czy osobno – za i przeciw konwergencji regulatorów – doświadczenia europejskie i polskie, nr 1/2.

CZĘSTOTLIWOŚCI

- Zasady postępowania KRRiT w sprawie wydawania opinii dla Przewodniczącej KRRiT na temat wniosków o dobór częstotliwości..., nr 10/11/12.

KONCENTRACJA KAPITAŁU W MEDIACH

- Koncentracja kapitału w mediach – dyskusja panelowa współorganizowana przez KRRiT w ramach XIV Forum Ekonomicznego w Krynicy – Paweł Stępka, nr 7/8/9,
- Zasady obowiązujące nadawców w odniesieniu do planowanej koncentracji, nr 7/8/9.

KONFERENCJE I SEMINARIA

- Konferencja w ramach Programu PHARE. Polska polityka w dziedzinie mediów elektronicznych w przededniu wstąpienia do Unii Europejskiej. Warszawa, 29 marca 2004, nr 3/4,

- KRRiT w obliczu wyzwań europejskich. Wystąpienie Danuty Waniek, Przewodniczącej KRRiT, otwierające konferencję podsumowującą Program PHARE 2001, 29 marca 2004 r., nr 3/4,
- Seminarium we Lwowie 17-18 czerwca „Kampanie wyborcze w mediach – doświadczenie polskie i ukraińskie” – Oprac. Izabella Chruślinska, nr 5/6.

KRRiT

- Wizyta członków KRRiT we Francji, nr 1/2,
- Nagrody, nr 3/4,
- Zasady etyczne pracy KRRiT przyjęte 24 czerwca 2004 roku, nr 5/6,
- Nagrody KRRiT – Oprac. Jarosław Firlej, nr 5/6,
- Powstał Departament Strategii i Analiz, nr 5/6,
- Plan pracy KRRiT na lata 2004 i 2005, nr 7/8/9,
- Nagrody Przewodniczącej KRRiT, nr 7/8/9,
- Wizyta KRRiT w Wiedniu, nr 7/8/9.

MEDIA CYFROWE

- Jak wprowadzać DTT -Karol Jakubowicz, nr 3/4,
- Państwowe oraz inne formy wsparcia finansowego przeprowadzenia konwersji cyfrowej w telewizji – Anna Piekut, nr 5/6,
- Kontrowersje w związku z planami programowymi Polskiej Platformy Cyfrowej Cyfra+. Nowy kanał XXL – Dorota Jasłowska, nr 5/6.

MEDIA – PLURALIZM

- „Promocja pluralizmu mediów – doświadczenia europejskie a potrzeby polskie” – wystąpienie Przewodniczącej KRRiT na otwarcie konferencji 9 grudnia 2004 roku, nr 10/11/12,
- To wymaga odwagi – Karol Jakubowicz, nr 10/11/12,
- Ochrona pluralizmu w mediach a krajowe przepisy o koncentracji mediów – prof. Thomas Gibbons, nr 10/11/12.

MEDIA PLUS POLSKA

- Kolejne dofinansowania w ramach programu Media Plus, nr 3/4,
- Audiowizualne Forum Szkoleniowe – Ewa Chrzanowska, nr 3/4,
- MEDIA DESK – informacje, nr 10/11/12.

NADAWCY KONCESJONOWANI

- Nadawca konkursu pt. „Co zrobisz za 100 000 zł? – Radio WAWA – ukarany. – JKK, nr 1/2.

NADAWCY PUBLICZNI

- Zagrożenie dla mediów publicznych w Europie – Karol Jakubowicz, nr 1/2,

- Dekada samodzielności – bilans i przyszłość radiofonii regionalnej w Polsce – Piotr Frydrysek, nr 1/2,
- Współdziałanie nadawców telewizyjnych w finansowaniu produkcji kinematograficznej w wybranych krajach europejskich. – Oprac. Paweł Stęпка, nr1/2,
- Jaka przyszłość mediów publicznych – Karol Jakubowicz, nr 7/8/9,
- Informacja o podstawowych wskaźnikach finansowo-ekonomicznych spółek radiofonii i telewizji publicznej w latach 2002-2003 (na podstawie sprawozdań finansowych na 31.12.2003 r.) – Oprac. Jacek Kuffel, nr 7/8/9,
- „Strategia rozwoju polskiego rynku mediów elektronicznych. Status i przyszłość mediów publicznych” [Wystąpienie Przewodniczącej KRRiT Danuty Waniek 2 grudnia 2004 roku na konferencji na Zamku Królewskim], nr 10/11/12.

NOWELIZACJA USTAWY O RADIOFONII I TELEWIZJI

- Potrzeba zmian w ustawie o radiofonii i telewizji w zakresie tzw. „Dużej nowelizacji” – Marcin Karolak, nr 3/4.

PROJEKT PHARE

- O równouprawnieniu kobiet i mężczyzn w ramach projektu PHARE – Jarosław Firlej, nr1/2,
- Propozycje „Białej Księgi” – Tadeusz Kowalski, nr 3/4,
- Wypowiedź Johna O'Rourke, Pierwszego Radcy w Przedstawicielstwie Komisji Europejskiej w Polsce, nr 3/4,
- Holandia – sytuacja mediów elektronicznych. Raport opracowany w ramach projektu PHARE realizowanego w latach 2002-2004 przez KRRiT oraz francuską Dyrekcję Rozwoju Mediów – Prof. Bohdan Jung, nr 5/6.

PRAWO

- Prace legislacyjne z udziałem KRRiT – Rafał Kontowski, nr 1/2,
- Reakcja KRRiT na naruszenie przepisów polskiego prawa przez MTV Polska – Dorota Jasłowska, nr 3/4,
- SOLVIT – system skutecznego rozwiązywania problemów Rynku Wewnętrznego – Jarosław Firlej, nr 3/4,
- Zasady postępowania konsultacyjnego KRRiT przyjęte 31 sierpnia 2004 roku, nr 7/8/9,
- Ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, nr 7/8/9,
- Rozporządzenie Rady (WE) Nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw, nr 7/8/9,
- Próba interpretacji pojęcia audycji wytworzonej pierwotnie w języku polskim – Marcin Karolak, nr 10/11/12.

PROGRAM

- Badania treści programów telewizji z punktu widzenia procesu socjalizacji dzieci i młodzieży (omówienie raportu dr Lucyny Kirwil pt. Wspieranie socjalizacji dzieci i młodzieży przez telewizję) – Oprac. Grażyna Bączkowska, nr3/4,
- Oczekiwania odbiorców pod adresem programów radia i telewizji i preferencje w zakresie programu – omówienie wyników badań – Oprac. Grażyna Bączkowska, nr 5/6,
- Raport na temat obecności na antenie przedstawicieli władzy, partii, koalicji i opozycji parlamentarnej w programach Polskiego Radia (programy:1,2,3, Radio Bis i Radio Polonia) i Telewizji Polskiej (programy: TVP1, TVP2) w 2003 roku i w okresie styczeń-lipiec 2004 r. – Oprac. Justyna Reisner, Anna Bugowska, nr 7/8/9,
- Raport na temat obecności przedstawicieli władzy, partii koalicji i opozycji parlamentarnej w programach Polskiego Radia (programy:1,2,3, Radio Bis i Radio Polonia) i Telewizji Polskiej (programy: TV1 i TVP2) – Oprac. Justyna Reisner, Anna Bugowska, nr 10/11/12.

RADA EUROPY

- Swoboda debaty politycznej w mediach – Karol Jakubowicz, nr 1/2,
- Deklaracja w sprawie swobody debaty politycznej w mediach (Przyjęta przez Komitet Rady Ministrów w dniu 12 lutego 2004 roku podczas 872 posiedzenia Zastępców Ministrów), nr 1/2,
- Stanowisko Komitetu Zarządzającego ds.Mediów Masowych Rady Europy na temat zabijania dziennikarzy w Iraku – nr3/4.

REKLAMA i SPONSORING

- Działalność reklamowa nadawców – Oprac. Ewa Prędka, Grażyna Grzędowicz, nr 1/2,
- Prawne i etyczne aspekty reklamy produktów leczniczych w mediach elektronicznych – Michał Fijałkowski, nr 3/4,
- Inicjatywa Canal+Cyfrowy dotycząca reklam adresowanych do dzieci – Lidia Żebrowska, nr 5/6,
- Karta zasad przyjmowania do emisji reklam adresowanych do dzieci, nr 5/6,
- Reklama radiowa w pierwszym półroczu 2004 r.- Oprac. Grażyna Grzędowicz, nr 7/8/9,
- Informacja o wynikach kontroli działalności reklamowej i sponsorskiej 203 nadawców radiowych przeprowadzonej w pierwszej połowie 2004 – Oprac. Danuta Strońska, Grażyna Grzędowicz, nr 10/11/12,
- Porównanie czasu reklam wyemitowanych przez nadawców radiowych w latach 2002/2003, nr 10/11/12,
- Wyniki kontroli działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców telewizyjnych emitujących program drogą rozsywczą naziemną i satelitarną przeprowadzonej w Departamencie Reklamy Biura KRRiT w 2004 r. – Oprac. Ewa Prędka, nr 10/11/12.

RYNEK RADIOWY I TELEWIZYJNY

- Rynek radiowy w 2003 roku – Oprac. Anna Bugowska, nr 3/4,

- Widownia telewizyjna w Polsce w 2003 roku, nr 3/4,
- Raport o stanie rynku audiowizualnego w Polsce dostępny na stronach internetowych KRRiT – Karol Jakubowicz, nr 7/8/9.

STANOWISKA I OŚWIADCZENIA KRRiT

- Stanowisko Przewodniczącej KRRiT w sprawie zmian zarządów rozgłośni regionalnych „Polskiego Radia” SA – Dorota Jasłowska, nr3/4,
- Oświadczenie z 10 września 2004 roku [w sprawie apelu senatora RP Roberta Smoktunowicza, w którym nawołuje do niepłacenia abonamentu], nr 7/8/9,
- Oświadczenie KRRiT z 23 września 2004 roku [dot. łączenia członkostwa w radach nadzorczych mediów publicznych z zatrudnieniem w tych mediach], nr 7/8/9,
- Oświadczenie KRRiT z 1 grudnia 2004 roku [apel dot. poprawki ustawy budżetowej], nr 10/11/12.

STRATEGIA

- Polityka państwa w dziedzinie mediów elektronicznych w kontekście ogólnej strategii rozwoju państwa polskiego, nr 10/11/12.

UNIA EUROPEJSKA

- Stanowisko UE w kwestii finansowania nadawców publicznych. – Janina Ligner-Żeromska, nr 1/2,
- Sytuacja nadawców po wejściu Polski do UE – prognozy i perspektywy. [Wypowiedzi: Przewodniczącej KRRiT Danuty Waniek, prof.Aleksandra Łuczaka zastępcy Przewodniczącej KRRiT, Sławomiry Łozińskiej, Jarosława Sellina, Ryszarda Ulickiego] – nr 3/4,
- Wizyta Przewodniczącej KRRiT w Komisji Europejskiej, nr3/4,
- Listy ważnych wydarzeń państw członkowskich Unii Europejskiej, nr 7/8/9,
- Wsparcie dla niezależnych mediów na Ukrainie – Oprac. Izabella Chruślińska, nr 7/8/9.

VARIA

- Rada Etyki Mediów krytykuje Agnieszkę Kublik autorkę publikacji z Gazety Wyborczej pt. „Sokołowska – mały Żuczek” z 16 grudnia 2003, nr1/2,
- Apel Fundacji „Wspólna Inicjatywa” dotyczący akcji na rzecz dożywiania dzieci w szkołach, nr 1/2,
- Bibliografia zawartości Biuletynu Informacyjnego KRRiT za rok 2003 – Oprac. Jarosław Firlej, nr 1/2,
- Przegląd wydarzeń międzynarodowych [w sektorze audiowizualnym] – Oprac. Wojciech Kołodziejczyk, Paweł Stępka, Albert Woźniak, nr 3/4,
- Publikacja książkowa poświęcona Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji [Ryszard Chruściak], nr 5/6,

- „Między misją, rynkiem i polityką” [fragmenty książki M. Wrzeszcza], nr 5/6,
- Przegląd wydarzeń międzynarodowych – Oprac. Wojciech Kołodziejczyk, Paweł Stępka, Albert Woźniak, nr 5/6,
- Przegląd wydarzeń międzynarodowych – Oprac. Wojciech Kołodziejczyk, Paweł Stępka, Albert Woźniak, nr 7/8/9,
- Przegląd wydarzeń międzynarodowych – Oprac. Wojciech Kołodziejczyk, Paweł Stępka, Albert Woźniak, nr 10/11/12.

POSIEDZENIA KRRiT

11 stycznia 2005 roku

Odbyło się spotkanie KRRiT z przedstawicielami Radia Eska SA związane z toczącym się postępowaniem koncesyjnym.

Odbyło się również spotkanie KRRiT z przedstawicielami ponadregionalnej Telewizji PLUS. Tematem spotkania były wyjaśnienia koncesjonariusza dotyczące finansowej, prawnej i organizacyjnej sytuacji Spółki.

18 stycznia 2005 roku

Odbyło się spotkanie KRRiT z przedstawicielami Agencji Wydawniczo – Marketingowej Mediabank SA (Radio Pin). Zaproszeni goście przedstawili KRRiT plany rozwojowe Spółki.

20 stycznia 2005 roku

Odbyło się spotkanie KRRiT z przedstawicielami stacji radiowych.

Celem spotkania było zebranie opinii na temat, jak na rynek radiowy wpłynie zgoda na rozszczępienia lokalne radia RMF FM.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele wszystkich sieci radiowych (Radio Eska SA, Agora SA, Ad.point, Radio Plus i Audytorium 17), reprezentant Stowarzyszenia Radia Publicznego, a także reprezentant z Konwentu Stacji Radiowych. Ze stacji lokalnych niezrzeszonych obecni byli m.in. przedstawiciele: Radia Kolor 103 FM z Warszawy, RMI FM z Poznania, Radia Classic z Łodzi i Radia Bieszczady z Sanoka.

Zaproszeni nadawcy przekonywali, że wprowadzenie rozszczępień lokalnych dla RMF-u spowoduje katastrofę w funkcjonowaniu lokalnych stacji.

25 stycznia 2005 roku

Na posiedzenie KRRiT zaprosił p. Eugeniusza Smolara, który przedstawił wyniki swoich analiz związanych z rynkiem radiowym oraz propozycję jego strategii rozwoju. W dalszej części posiedzenia kolejny zaproszony ekspert p. Anna Streżyńska przedstawiła opracowanie zasady badania rynku mediów i ustalania pozycji rynkowej przedsiębiorstw w świetle uregulowań prawnych.

1 lutego 2005 roku

Członkowie KRRiT dyskutowali o dokumencie „Strategia transformacji TVP”, który przedstawił KRRiT Zarząd TVP.

Podczas posiedzenia omówiono również zasady podziału środków pochodzących z Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, które KRRiT przekaże Polskiemu Radiu i Telewizji Polskiej. Te środki to zaległości za 2002 rok z tytułu ulg, które przysługiwały kombatantom, a które następnie refundować miał Urząd ds. Kombatantów i Osób represjonowanych. Należności te zostały jednak wyegzekwowane dopiero po interwencjach Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Członkowie KRRiT zapoznali się również z informacją na temat wniosków o podział środków z wpływów pozaabonamentowych, które złożyły do KRRiT Telewizja Polska, Polskie Radio SA i spółki regionalne PR SA. KRRiT dokonuje obecnie podziału środków za okres od listopada 2004 do stycznia 2005 w wysokości około 2 milionów złotych. Kolejnego podziału za okres od lutego do lipca dokona w sierpniu br.

2 lutego 2005 roku

Odbyło się spotkanie KRRiT z Zarządem i Radą Nadzorczą TVP.

Spotkanie było poświęcone dyskusji nad przyjętym przez Zarząd TVP w grudniu 2004 dokumentem „Strategia transformacji TVP”. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji otrzymała jedynie skróconą wersję tego dokumentu. Przewodnicząca KRRiT – Danuta Waniek poprosiła o przedstawienie pełnej wersji „Strategii Transformacji TVP” i zapowiedziała kolejne spotkanie w marcu. Poparli to pozostali członkowie KRRiT.

W dalszej części posiedzenia omawiano kwestie utworzenia czterech nowych ośrodków terenowych (co wynikało z nowelizacji ustawy o Radiofonii i Telewizji) oraz kryteria wyboru dyrektorów tych ośrodków. Członkowie KRRiT pytali o uwarunkowania polityczne w powoływaniu nowych dyrektorów. Zdaniem Prezesa Zarządu TVP – Jana Dworaka – kwestie polityczne nie odgrywały żadnej roli. Prezes Dworak poinformował także członków KRRiT, że w budzącej kontrowersje sprawie zlikwidowania pasma programów regionalnych w TVP2 „Zarząd jedynie rozważał ten pomysł, ale nigdy nie wyszło to poza fazę rozważań”. Członek Zarządu TVP ds. Nowych Technologii i Rozwoju – Marek Hołyński – poinformował również o problemach z zajmującym się dystrybucją sygnału telewizyjnego TP Emitel. Źródłem problemów są zbyt duże stawki opłat naliczane przez tę spółkę (zajmującą dominującą pozycję na rynku – spółka Telekomunikacji Polskiej) i niechęć do negocjacji stawek. W ostatniej części spotkania Członkowie KRRiT pytali o podejmowane w TVP decyzje programowe – zwiększający się udział produkcji producentów zewnętrznych, koszty tej produkcji i powody kierowania jej poza TVP.

10 lutego 2005 roku

Odbyło się spotkanie KRRiT z koncesjonariuszem wykonującym koncesję na program Radio ALFA. Tematem spotkania była sytuacja ekonomiczno-finansowa koncesjonariusza. Przedstawiono zastrzeżenia wynikające m.in. z mniejszej, niż przewiduje koncesja obecności audycji lokalnych, informacyjnych i publicystycznych na antenie Radia Alfa.

W drugiej części posiedzenia członkowie KRRiT rozpatrywali szereg spraw koncesyjnych. Rozstrzygnięto m.in. postępowanie koncesyjne na rozpowszechnianie programu radiowego docierającego do ponad 80% ludności Polski o stację nadawczą w Elblągu, częstotliwość 97,8 MHz, o mocy 0,1 kW. Członkowie KRRiT podjęli decyzję o rozszerzenie koncesji Radiu RMF. Omówiono również wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w sprawie RMF oraz dalsze kroki prawne. Członkowie KRRiT byli zgodni, że należy wnieść wniosek o kasację wyroku WSA.

1 marca 2005 roku

Podczas posiedzenia członkowie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

omawiali założenia „Strategii państwa w dziedzinie mediów elektronicznych”. Przygotowany dokument będzie podstawą prac powołanego przez Premiera Marka Belkę Zespołu ds. Strategii Rozwoju Radiofonii i Telewizji, któremu przewodniczy Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury – Agnieszka Odorowicz.

2 marca 2005 roku

Zarząd TVP zaprezentował KRRiT „Strategię Transformacji TVP”. W posiedzeniu uczestniczyli również Minister Kultury – Waldemar Dąbrowski, Szef Gabinetu Prezydenta RP – Waldemar Dubaniowski, przedstawiciele Ministra Skarbu Państwa oraz członkowie Rady Nadzorczej TVP. Zaprezentowana strategia zakłada zmiany organizacyjne i technologiczne w TVP (telewizja cyfrowa, telewizja interaktywna), dotyczy planów rozwoju TVP (kanały tematyczne, określenie roli ośrodków terenowych TVP) oraz źródeł finansowania. Strategia nie zawiera natomiast określenia perspektywy programowej. Odnosząc się bezpośrednio do strategii TVP Przewodnicząca KRRiT podkreśliła, że strategia powinna w większym stopniu odnosić się do zadań programowych, tymczasem nad dokumentem zaciążył marketingowy sposób myślenia.

8 marca 2005 roku

Podczas posiedzenia członkowie KRRiT omówili projekt oświadczenia

Krajowej Rady w sprawie ochrony dzieci i młodzieży przed audycjami mogącymi wywierać na nie szkodliwy wpływ. Jak podkreślali członkowie KRRiT, zajęcie się tym tematem jest konieczne z uwagi na coraz częstsze skargi na naruszanie przez nadawców przepisów, pokazywanie przekazów drastycznych, brutalizację przekazu oraz próbę rozszerzania przez nadawców granic określonych w ustawie.

Dokonano również podziału pieniędzy pochodzących ze środków

pozaabonamentowych w wysokości 2,178 miliona złotych. Spółki Polskiego Radia oraz Telewizja Polska złożyły wnioski na sfinansowanie potrzeb w wysokości około 28,5 miliona złotych. Członkowie KRRiT postanowili, że środki zostaną tym razem rozdzielone między spółki Polskiego Radia. Kolejny podział środków pozaabonamentowych zostanie dokonany w sierpniu. Analizowano również informacje dotyczące wpływów z abonamentu.

9 marca 2005 roku

Członkowie KRRiT spotkali się z przedstawicielami Krajowej Izby Producentów Audiowizualnych oraz nadawców telewizyjnych. Celem posiedzenia było omówienie kwestii współpracy pomiędzy producentami a nadawcami. Producentów zrzeszonych w KIPA reprezentowali prezes KIPA – Maciej Strzembosz oraz wiceprezes Dariusz Jabłoński i Marian Terlecki. Ze strony nadawców telewizyjnych w spotkaniu wzięli udział m.in. prezes Zarządu TVP – Jan Dworak, prezes Zarządu TV Puls – o. Zbigniew Dzido, prezes Zarządu Polsat SA – Aleksander Myszka, prezes Zarządu Polskie Media SA (TV4) – Barbara Trzeciak-Pietkiewicz, prezes Zarządu TVN – Piotr Walter.

15 marca 2005 roku

Podczas posiedzenia członkowie KRRiT przyjęli oświadczenie w sprawie przestrzegania przez nadawców przepisów chroniących młodocianych odbiorców przed audycjami mogącymi wywierać szkodliwy wpływ na ich rozwój fizyczny, psychiczny i moralny (oświadczenie jest publikowane w numerze).

Omówiono również wyniki monitoringu audycji Radia Maryja wyemitowanej 12 lutego br., która stała się powodem skargi skierowanej do KRRiT przez Lecha Wałęsę. Z oceny Departamentu Programowego KRRiT wynika, że audycja nie dochowała standardów dziennikarskiej niezależności i obiektywizmu. Członkowie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji uznali jednak, że brak jest podstaw prawnych do odebrania Radiu Maryja statusu nadawcy społecznego.

17 marca 2005 roku

Członkowie KRRiT spotkali się z przedstawicielami lokalnych rozgłośni radiowych – grupą inicjatywną zawiązanego porozumienia lokalnych i niezależnych nadawców.

Celem Stowarzyszenia jest reprezentowanie środowiska nadawców niezależnych wobec KRRiT, URTiP, ZAiKS, STOART, SAWP, SPAV i Ministerstwa Kultury oraz wymiana doświadczeń pomiędzy stacjami radiowymi i promocja idei lokalnej radiofonii. Zaproszeni goście poruszyli tematy znane KRRiT od lat, których – jak dotychczas – nie udało się rozwiązać na jedynej możliwej drodze, tj. drodze nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Wyraźny niepokój niezależnych stacji lokalnych wzbudziły zmiany prawa, prowadzące do rozstrzygnięć koncesyjnych w drodze przetargów (ustawa o swobodzie działalności gospodarczej), a także ostatnie przecieki prasowe, mówiące o wstępnych wnioskach, prowadzonej przez NIK kontroli postępowań koncesyjnych z lat 2001 – 2003. Nadawcy potwierdzili w dyskusji pogląd, że takie wnioski, a także niektóre uzasadnienia wyroków sądowych prowadzą do sytuacji, w których rozgłośnie lokalne z programem o elementach misji publicznej, z dużą ilością słowa i tematyki lokalnej przegrają z sieciami radiowymi i nadawcami emitującymi program muzyczny „z komputera w Warszawie”.

Nadawcy wyliczyli także inne problemy, uniemożliwiające rozwój stacji lokalnych. Należą do nich brak ustawowych rozwiązań w zakresie „rekoncesjonowania”, za wysokie opłaty z tytułu praw autorskich, dostępność rynku reklam lokalnych, abonament, za małe zróżnicowanie opłat koncesyjnych oraz monopolistyczne praktyki TP EmiTel.

22 marca 2005 roku

Podczas posiedzenia członkowie KRRiT przyjęli stanowisko w sprawie statusu nadawcy społecznego Warszawskiej Prowincji Redemptoryistów, nadawcy programu „Radio Maryja”. Przewodnicząca KRRiT – Danuta Waniek poinformowała również o swoim liście do Lecha Wałęsy, w którym odnosi się do zarzutów dotyczących działalności Radia Maryja.

11 kwietnia 2005 roku

Członkowie KRRiT spotkali się z przedstawicielami Litewskiej Komisji

Radiofonii Telewizji. Omawiano doświadczenia związane z rolą regulatorów rynku medialnego w Polsce i na Litwie, zwłaszcza w kontekście wejścia Polski i Litwy do Unii Europejskiej oraz zmian, czekających media elektroniczne w obu krajach, związanych z przejściem z nadawania analogowego na cyfrowe. Delegacja Litewskiej Komisji Radiofonii i Telewizji (RTCL), której przewodniczył Jonas Liniauskas przybyła na zaproszenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

12 kwietnia 2005 roku

Podczas posiedzenia członkowie KRRiT przyjęli oświadczenie wyrażające uznanie dla polskich mediów za wyjątkowe zaangażowanie i odpowiedzialność w czasie choroby Jana Pawła II oraz dniach żałoby narodowej (tekst publikowany w Biuletynie).

26 kwietnia 2005 roku

Podczas posiedzenia członkowie KRRiT przyjęli zamiany w Statucie TVP SA zaproponowane przez Ministra Skarbu Państwa. Precyzują one kompetencje Zarządu i Rady Nadzorczej TVP oraz zasady dysponowania majątkiem spółki.

5 maja 2005 roku

Podczas posiedzenia członkowie KRRiT przyjęli dokument „Strategia państwa w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005 – 2020”.

Strategia określa kierunki rozwoju mediów w Polsce, niezbędne ramy prawne oraz wyzwania technologiczne. Pełny tekst „Strategii państwa w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005 – 2020” jest dostępny na stronie internetowej KRRiT.

12 maja 2005 roku

Podczas posiedzenia członkowie KRRiT spotkali się z przedstawicielami Radia CCM Sp. z o.o. z Gliwic. Celem spotkania było zaprezentowanie przez nadawcę dotychczasowej działalności radia oraz jego planów rozwoju. Członkowie KRRiT podjęli również decyzje w sprawach koncesyjnych – przyjęto min. uchwałę w sprawie zwiększenia mocy z 0,1 kW do 1 kW dla stacji nadawczej we Wrocławiu (Radia WAWA, częstotliwość 101,5 MHz) oraz zadecydowali o ogłoszeniu na udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego o charakterze uniwersalnym w Dzierżoniowie, częstotliwość 96,4 MHz, moc 0,15 kW.

W związku z wątpliwościami dotyczącymi charakteru emitowanych przez stacje telewizyjne materiałów reklamowych partii politycznych, członkowie KRRiT podjęli decyzję o zorganizowaniu w najbliższym czasie spotkania z Państwową Komisją Wyborczą, w celu wypracowania wspólnego sposobu postępowania wobec audycji pośrednio, bądź bezpośrednio nawiązujących do nadchodzących kampanii wyborczych. Powodem do dyskusji na ten temat stał się komunikat, wydany przez PKW.

17 maja 2005 roku

Podczas posiedzenia członkowie KRRiT omawiali kontrowersje, jakie wzbudziły reklamy dziennika „Fakt”, które emitowane były w radiu i telewizji. Dziennik promuje akcje wymiany żon między małżeństwami. Przewodnicząca KRRiT w liście, który został wysłany do prezesów m.in. TVP, Polsatu i TVN oraz Polskiego Radia zwróciła uwagę na zastrzeżenia KRRiT oraz wątpliwości etyczne i prawne.